

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 94 stemmer (V, S, DF, KF, RV og KD) mod 10 (SF); 2 (EL) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forespørgsel nr. F 12:

Forespørgsel til finansministeren:

»Hvad påtænker regeringen at gøre for at sikre studerende rimelige økonomiske livsvilkår set i lyset af de bebudede nedskæringer på SU, boligstøtte og byfornyelse, stigende brugerbetaling på uddannelsesområdet, prisstigninger på den kollektive trafik samt generelt voksende boligpriser og huslejer?«

Af Morten Homann (SF) og Aage Frandsen (SF). (Forespørgslen anmeldt 10/10 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 23/10 2003).

Formanden:

Jeg skal her gøre opmærksom på, at en eventuel afstemning udskydes til torsdag, hvis klokken bliver mere end 16.00, inden der kan stemmes.

Begrundelse

Morten Homann (SF):

Vi er i disse år vidne til, at vi har en regering, som fører en meget konsekvent politik, i hvert fald på et punkt. Vi har været inde omkring et andet punkt lige for lidt siden, som er knap så konsekvent. Men når det drejer sig om at omfordele midlerne i det her samfund fra unge til gamle, så er der ingen problemer med konsekvensen. Det er ikke bare et spørgsmål om en ældrecheck, som tit fylder meget i debatten, det er mere en situation for sig, men hvis man ser ned over regeringens politik i mere bred forstand, så foregår der en massiv omfordeling.

Hvis man ser på de nylig gennemførte skattelettelser og det skattestop, som har været gæl-

dende, siden regeringen kom til, så har det entydigt været til gavn for de ældre på de unges bekostning. Det gælder f.eks., hvis man ser på ejendomsbeskatningen. Den har entydigt været til fordel for de ældre, mens de unge har måttet være med til at betale regningen.

Samtidig har vi også senest med den finanslovaftale, som netop er blevet indgået, været vidne til, at der har været nedskæringer i boligstøtte, byfornyelse, prisstigninger på den kollektive trafik osv., som også over én bank i høj grad rammer unge.

Regeringen spillede også ud med nedskæringer på SU, at enhver forbedring for de dårligst stillede skulle finansieres af nogle af landets laveste indkomster, mens man gav skattelettelser til de rigeste og motorvejsbyggerier for milliarder.

Så konklusionen må være, at regeringen sætter unges og ikke mindst studerendes økonomi under pres. Jeg synes, det er helt galt, hvis man har sådan en noget for noget-tankegang og påstår, at man vil have flere til at tage en uddannelse.

Så denne her forespørgsel er stillet for at høre, om regeringen påtænker at fortsætte den her katastrofekurs, hvor man tager pengene fra de unge, og giver til de ældre, eller om man kan tænkes at vende op og ned på denne kurs og sørge for, at man også investerer i de fremtidige generationer, hvilket især SF har peget på.

Så tanken og håbet med den her forespørgsel er, at finansministerens besvarelse gør, at vi kan få lidt klarhed over, om det generationstyveri kan få en ende, eller om det skal fortsætte regeringsperioden ud.

Kl. 14.05

Besvarelse

Finansministeren (Thor Pedersen):

Studerende i Danmark har generelt gode økonomiske vilkår. Mange studerende har selvfølgelig relativt lave indkomster sammenlignet med lønmodtagere på arbejdsmarkedet. Til gengæld vil mange studerende, efter at uddannelsen er afsluttet, ligge i den højere ende indkomstmæssigt. Således har personer, som var studerende i 1994, men ikke længere var det i 2001, gennemgående disponible indkomster, der er 10-20 pct. højere end befolkningen som helhed. Lav indkomst er således et overgangsfænomen for studerende.

De unge skal have rimelige økonomiske vilkår, mens de er under uddannelse. Samfundet skal give en økonomisk håndsrækning til de unge, så de har mulighed for at gennemføre deres uddannelse, og det er det, vi gør i Danmark.

Danmark er et af de lande i verden, hvor der anvendes flest ressourcer på uddannelse og uddannelsesstøtte. Det betyder, at de unge gratis har adgang til gode uddannelser helt fra grundskolen, til erhvervsrettede og videregående uddannelser. Og jeg kan oplyse, at samlet set ydes i Danmark overførsler til uddannelse svarende til 1,6 pct. af bruttonationalproduktet. Det er den højeste andel af samtlige OECD-lande.

Samtidig ydes i Danmark en stor andel af uddannelsesstøtten som stipendium. I Danmark udgør SU-stipendiet 66 pct. af den samlede uddannelsesstøtte for en udeboende studerende på en videregående uddannelse. I Sverige er stipendieandelen af studiestøtte 34 pct., og i Norge er stipendieandelen 40 pct., resten ydes som lån.

Hvis man ser på de studerendes samlede indkomst, dvs. løn og overførsler tilsammen, har de studerende oplevet en reallønsfremgang i de senere år. Den gennemsnitlige disponible realindkomst for udeboende studerende er vokset med 7 pct. fra 1994 til 2001. Udover dette har de studerende mulighed for at optage studielån på fordelagtige vilkår.

Hertil kommer, at vi nu i forbindelse med finanslovaftalen for 2004 har aftalt, at studerende med handicap ydes et tillæg på 5.771 kr. pr. måned svarende til, hvad studerende må tjene ved siden af SU'en. Det vil betyde, at studerende med handicap nu får økonomisk mulighed for på lige fod med andre studerende at vælge uddannelse efter interesse.

Handicaporganisationerne har udtrykt et stort ønske om, at studerende med handicap får bedre økonomisk mulighed for at gennemføre en uddannelse på SU, og regeringen er derfor meget tilfreds med, at det lykkedes at sikre ekstra SU til studerende med handicap. SU-tilskuddet til handicappede er finansieret med ekstra midler til systemet, således at den samlede SU-ramme er øget.

Regeringen har i sin boligpakke »Flere boliger«, som blev vedtaget i 2002, taget en række initiativer for at sikre flere boliger til unge. Der er over 5 år afsat næsten 1 mia. kr. alene til boliger til unge under uddannelse. Det forventes, at regeringens boligpakke vil give en samlet tilvækst på omkring 4.500 boliger til unge i årene

2002-07, og det er en større vækst i antallet af boliger end i tilsvarende tidligere år.

Taksterne i den lokale og regionale kollektive trafik fastsættes af de regionale myndigheder. Prisstigningerne i den kollektive trafik slår ikke fuldt igennem for studerende, idet de tilgodeses med befordringsgodtgørelse for elever ved ungdomsuddannelserne og befordringsrabat for studerende ved videregående uddannelser. For studerende ved videregående uddannelser vil staten således ofte betale 65 pct. af stigningen.

I forbindelse med finansloven for 2003 er det takstnedsættelsestilskud, der blev indført i 1997, krone for krone omprioriteret til fornyelse af jernbanenettet. Og det, vi kan konstatere, er, at stat, amter og kommuner i dag yder et årligt tilskud til kollektiv trafik på ca. 9,5 mia. kr.

Der er ikke brugerbetaling for kernen i det offentlige uddannelsessystem, dvs. folkeskole, gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelser og videregående uddannelser. For studerende på SU i det ordinære uddannelsessystem er der altså ingen deltagerbetaling.

Regeringen ønsker, at ressourcerne til uddannelse fokuseres i retning af kompetencegivende uddannelse, og at de forskellige uddannelsesudbydere stilles konkurrencemæssigt lige. For at nå disse mål er deltagerbetaling øget på nogle fag på voksenuddannelsescentrene, aftenskoler og arbejdsmarkedsuddannelser. Men samtidig er efterspørgselsstyring kombineret med differentieret deltagerbetaling en enkel og ubureaukratisk metode til at kombinere efterspørgslen med udbuddet af uddannelse, hvor det samtidig sikres, at højt prioriterede fagområder og deltagergrupper helt eller delvis friholdes for deltagerbetaling.

Kl. 14.10

På voksenuddannelsescentrene er der således ikke ændret på betalingsforholdene for studerende på SU, hvor der ydes tilskud på op til 85 pct. af deltagerbetalingen.

Endvidere er der fortsat ikke deltagerbetaling for personer, der modtager statens voksenuddannelsesstøtte, for ledige, der tager fag som led i en handlingsplan, eller for personer på revalidering. Og alle, som tager en fuld hf-eksamen eller en adgangsgivende fagpakke, kan få deltagerbetaling tilbagebetalt.

Hertil kommer, at en række af de uddannelser, der er direkte rettet mod kortuddannede, bl.a. grunduddannelse og voksen- og social- og sundhedsuddannelserne, er friholdt for deltagerbetaling.

SF forsøger at tegne et billede af nedskæringer over for de studerende, men det er ikke tilfældet. Der har samlet set aldrig været anvist flere ressourcer end nu. Og den unge generation kan se frem til større velfærd og velstand end tidligere generationer.

Forhandling

Morten Homann (SF):

Jeg vil selvfølgelig gerne takke for besvarelsen og takke for redegørelsen for, hvordan især SU-systemet er bygget op. Der skal heller ikke lyde et ondt ord om, at der faktisk ikke er sket nedskæringer på SU'en, sådan som tingene er nu, på trods af at der faktisk var lagt op til i regeringens finanslovforslag at skære ned for den enkelte SU-modtager.

Jeg er også meget begejstret for, at det faktisk er lykkedes at finde en løsning, som sikrer, at studerende med handicap har kunnet få et ekstra tillæg til SU'en.

Når det er sagt, så er det faktisk også slut med de forbedringer, som er sket for uddannelsessøgende og studerende i denne her regeringsperiode. For hvis man tager en totalbetragtning på det, så viser det sig klart, at indkomsten er uændret undtagen for de få, som får del i handicapstipendiet, mens der på en lang række områder har været forøgede udgifter, f.eks. når det drejer sig om taksterne i den kollektive trafik. Det er noget, som mange studerende er utrolig afhængig af. Og med en uændret indkomst skal de altså finansiere forøgede udgifter til den kollektive trafik.

Også inden for deltagerbetalingsområdet har der været væsentlige stigninger i deltagerbetalingen, ikke kun som finansministeren redegjorde for på voksensuddannelsesområdet, men også i stigende grad på ungdomsuddannelser, på gymnasiale uddannelser, hvor man som følge af presset på f.eks. den amtslige økonomi i stigende grad er tvunget til at lade nogle af sideudgifterne, følgeudgifterne til uddannelser finansiere ved hjælp af brugerbetaling.

Det her stigende udgiftsniveau for studerende skal jo så ses i sammenligning med, at store grupper af befolkningen i øvrigt har fået skattelettelser af regeringen, typisk de mest velstillede, typisk de ældre.

Så jeg synes ikke, det lykkedes finansministeren at pille ved billedet af, at vi har en regering, som tager penge fra de unge. De studerende må efter noget for noget-tankegangen skulle studere mindre, hvis det stod til regeringen. Og så bruger man de penge, som kommer ind, til at give skattelettelser til folk med store huse, folk med høje indkomster, som typisk også er folk, som er ældre.

Så jeg synes absolut ikke, det er et tilfredsstillende billede. Jeg synes, vi har et meget klart billede af en regering, som omfordeler fra de unge, fra uddannelsessøgende, til de ældre, til de velstående.

Det er på ingen måde tilfredsstillende. Men jeg vil se frem til en debat, hvor jeg håber på, at vi kan tegne nogle lidt mere fremadrettede perspektiver for at få rettet op på denne her generationsskævhed.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg synes, at hr. Homann tegner et billede af, hvordan SF har tænkt sig at føre sin valgkamp fremover, nemlig at vise et billede af, at SF satser på de unge vælgere, så derfor skal man tage de unge vælgere frem hele tiden, og så skal man sådan set fremhæve hele tiden, at regeringen kun har fokus på de ældre.

Jeg bliver nødt til at spørge hr. Homann om en enkelt ting. Kender hr. Homann den undersøgelse, der hedder »De studerendes indtjening i 1997-2001«, som sådan set blev offentliggjort her i oktober 2003? Og kender hr. Homann resultatet af undersøgelsen? Resultatet af undersøgelsen viser nemlig, at de studerende har oplevet en fremgang i det samlede rådighedsbeløb og faktisk en fremgang, der er højere end prisudviklingen. Jeg skal bare høre: Har hr. Homann læst undersøgelsen?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det her er blot sådan helt opklarende, om det egentlig ikke er lidt misvisende at behandle denne her forespørgselsdebat. Jeg kunne da godt tænke mig at vide, hvad spørgerne egentlig mener med »de bebudede nedskæringer på SU«. Så vidt jeg erindrer, er der altså overhovedet ikke i den sidste uge kommet nogen nedskæringer på SU. Så havde det måske ikke været en idé at diskutere det her under helt andre forudsætninger?

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Må jeg sige til fru Louise Frevert først, at det er ganske rigtigt, at de bebudede nedskæringer på SU'en, som var bebudet på det tidspunkt, hvor forespørgslen blev anmeldt og fremmet, heldigvis ikke er blevet til noget. Det er en proces, der har ligget i den mellemliggende tid, og jeg er glad for, at det ikke på dette punkt lykkedes regeringen at svække de unges økonomiske vilkår yderligere.

Men så kan vi rette skytset og fokus fremad og sige: Hvordan kommer fremtiden til at se ud? Er det f.eks. regeringens politik, at man vil gentage det budskab, som kom frem med forslaget til finanslov, at der skulle skæres ned på de unges økonomi?

Så vil jeg sige til fru Gitte Lillelund Bech, at jeg ganske rigtig kender undersøgelsen om de studerendes indkomstforhold, som dækker perioden, hvad jeg også tror fru Gitte Lillelund Bech sagde, fra 1997 til 2001.

I 2001 skete der mange ting. Blandt de ting, der skete, var, at vi fik et regeringsskifte og dermed også et politikskifte.

I perioden fra 2001 og frem til i dag har der, som jeg refererede i indledningen af begrundelsen for forespørgslen, været et meget klart billede af, at man har sparet på de ting, som kommer studerende til gode. Man har øget udgifterne for studerende, og samtidig har man skabt fordele for fortrinsvis velstillede ældre. Så det har været billedet fra 2001 og fremefter.

Undersøgelsen kender jeg godt til, og den dækker perioden, inden regeringen kom til.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg har da altid vidst, at SF egentlig burde være et meget fremsynet parti, og jeg er da også glad for den tilkendegivelse, som hr. Morten Homann giver heroppefra, at vi skal tænke fremad, vi skal være målrettet osv.

Men jeg kunne da godt tænke mig at spørge hr. Morten Homann, hvordan det så kan være, at hr. Morten Homann under forhandlingerne om SU-forliget ikke ville være med til at behandle den problemstilling, som der er med de enlige forsørgere, lidt mere positivt.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg er da glad for, at hr. Morten Homann har opdaget, at der var et regeringsskifte i år 2001. Jeg

bliver så bare nødt til at spørge hr. Homann, om det ikke er fuldstændig korrekt, at der siden 1996 har været et SU-forlig, og såfremt man ændrer på noget inden for SU-forliget, sker det i enighed blandt SU-forligets parter, og derfor er der ikke siden regeringsskiftet 2001 sket en ændring inden for SU-forliget.

Jeg skal bare have hr. Homann til at bekræfte det, for hvis hr. Homann bekræfter det, og det mener jeg sådan set han er nødt til at gøre, så ved hr. Homann også godt, tror jeg, hvis han i øvrigt kan sit SU-stof, at satserne på SU fra regeringsskiftet i 2001 er blevet reguleret på fuldstændig samme måde, som det skete under den tidligere regering.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jo, det er fuldstændig korrekt, at der er et SU-forlig, som i den nuværende udgave, hvis man ser bort fra tilføjelsen om de handicappede, har eksisteret siden 1996, og at ændringer i det forudsætter enighed.

Det fremgik sådan set også meget klart af min tale, at der ikke er sket nogen forringelser af SU'en, på trods af at regeringen faktisk foreslog det. Det blev faktisk forhindret, at der skete forringelser af SU'en. Men som i enhver anden sammenhæng må man se på både indtægter og udgifter, og selv om indtægterne har været holdt konstant, har der været en forøgelse af de udgifter, som man som studerende har til den kollektive trafik, til øget deltagerbetaling på uddannelse osv. Så selv om indtægterne har været konstante, har udgifterne været stigende.

Det leder mig så videre til mit svar til fru Louise Frevert: Jeg var meget, meget ked af, at det ikke lykkedes at finde en ordning omkring de enlige forsørgere. Det er faktisk noget, der har ligget SF ekstremt meget på sinde at finde en ordning – i øvrigt for både enlige og for par, som er studerende og forsørgere.

Men det leder lige præcis tilbage til det her problem: om man skulle lave forringelser i SU, når man oven i de forøgede udgifter, som regeringen har pålagt de studerende, også skulle til at skære i indtægtssiden – det er det, der er den grundlæggende diskussion – eller om man ville bruge nogle af de penge, som bliver brugt til skattelettelser til fordel for de velstillede ældre, på at forbedre SU'en for f.eks. forsørgere.

Formanden:

Så er det fru Gitte Lillelund Bech for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil sådan set bare bede hr. Homann om at huske, at den måde, man regulerer SU'en på – i hvert fald sådan som det har været frem til nu, og som det jo også er med baggrund i, at SU-forliget ikke blev åbnet i sidste uge – er med mere end prisudviklingen. Derfor er SU'en faktisk steget mere end den normale prisudvikling. Det vil jeg blot erindre hr. Homann om.

Og så vil jeg godt til noget helt andet, og det er også noget, der har med de unges vilkår at gøre. Det er, hvor de unge kan få et sted at bo. Jeg vil bare bede hr. Homann om at bekræfte, at under den tidligere regering blev der i gennemsnit givet tilsagn om 800 almene ungdomsboliger om året – 800 almene ungdomsboliger.

Den tidligere regering baserede jo sit flertal på SF, på hr. Homanns parti, og derfor vil jeg bare spørge: Hvorfor skete der ikke mere på ungdomsboligområdet under den tidligere regering? Den nuværende regering har rent faktisk allerede i 2002 givet tilsagn om, at man bygger næsten 1.300 almene ungdomsboliger. Så hvorfor gjorde SF ikke noget ved det, da de havde indflydelse på den tidligere regering?

Formanden:

Så er det fru Louise Frevert for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg skal bare have det helt på det rene. Jeg vil gerne have opgivet i kroner og øre lige nøjagtig, hvad forringelsen i denne transportudgift til de unge egentlig er, for hvis man procentuelt ser på, hvad de har fået i almindelig pris- og lønfremskrivning, er der jo altså ikke nogen tilbagegang.

Man har jo et samarbejde med SUstyrelsen, og der får man altså rabatter, og de rabatter er på 19,48 kr. Det må det maksimalt ikke kan overstige, f.eks. hvis det er en tur fra København til Roskilde.

Jeg kunne godt tænke mig at få at vide nøjagtig, hvad det egentlig er i kroner og øre, vi taler om i forringelser, for jeg kan altså ikke få øje på dem som sådan.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Det er rigtigt, at SU'en på linje med de øvrige overførselsindkomster er blevet reguleret med pris- og lønudviklingen i stedet for blot prisudviklingen. Jeg synes da, det er interessant, hvis fru Gitte Lillelund Bech vil lægge et andet synspunkt for dagen, at SU'en skal reguleres med kun prisudviklingen. Det synes jeg kunne være rart at få opklaret, når Venstres ordfører får chancen i sit ordførerindlæg.

Man kan også sige, der er andre ting, som er steget mere end prisudviklingen, f.eks. udviklingen i den kollektive trafik, og det skulle også være svar til fru Louise Frevert.

Hvis man ser på et svar fra undervisningsministeren til Folketingets Trafikudvalg, fremgår det f.eks., at der bare fra 2003 til 2004 vil være en stigning på 8,2 pct. i transportudgifterne for studerende. Det er altså væsentlig mere end SU-udviklingen, uanset om man regulerer med både priser og lønninger eller kun med priser, som regeringen oprindeligt lagde op til.

Jeg synes også, det er glædeligt, at der kommer gang i ungdomsboligbyggeriet. Det har SF presset på for i mange år, og jeg synes, det er glædeligt, og det fremhævede jeg også under førstebehandlingen af det pågældende forslag.

Man kan stille sig tvivlende over for, om det er tilstrækkeligt til at løse efterspørgselsproblemet specielt i det storkøbenhavnske område, og derfor foreslår SF også et yderligere forøget ungdomsboligbyggeri. Men der skal ikke være nogen tvivl om, at det selvfølgelig er glædeligt, at der bliver bygget ungdomsboliger. Der har aldrig været nogen tvivl om, at SF stod for det synspunkt.

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken.

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg har set frem til denne forespørgsel stillet af SF, for det giver faktisk mulighed for, at vi kan rydde en række myter af vejen, myter, som SF tilsyneladende tror på, men som faktisk ikke bunder i fakta.

Den første myte er, at alle vores elever og studerende ikke har rimelige økonomiske vilkår. Det er forkert. Faktum er, at Danmark er det land i verden, der anvender flest midler på uddannelsesstøtte i forhold til BNP, nemlig 1,75 pct. Dertil kommer, at de studerende i perioden 1997-2001, som vi også kort var inde på før, har

haft en fremgang i det samlede rådighedsbeløb på væsentlig mere end prisudviklingen i samme periode.

Det er dokumenteret i den rapport, som jeg henviste til, om de studerende indtjening. Blot til SF's orientering, og jeg forstår nu også, at hr. Homann faktisk har læst rapporten.

Den anden myte er, at der intet gøres for at fremskaffe boliger til de studerende. Det er forkert. Fakta er, at VK-regeringens boligplan har afsat 1 mia. kr. til boliger for unge under uddannelse i perioden 2003-2007. De ekstra midler skal gå til nye boliger i universitetsbyerne, hvor behovet er størst. Det var også det, jeg forstod at SF efterlyste. Det sikrer rent faktisk lidt over 4.000 flere boliger til unge under uddannelse.

Kl. 14.25

Samtidig har VK-regeringen indført et minimumsfradrag på 24.000 kr. for boligejere ved udlejning af værelser for at afhjælpe mangelen på ungdomsboliger. Alene i København er udlejningen af private værelser steget næsten 40 pct. Det giver altså også en del boliger til de unge studerende.

Endelig har VK-regeringen givet enkelte kommuner adgang til at omdanne små familieboliger til ungdomsboliger. Alene i Københavns Kommune, den store universitetsby, forventer man faktisk, og det er overborgmesteren selv, der forventer det, at man kan omdanne omkring 2.200 små familieboliger til ungdomsboliger. Så der gøres noget for at skaffe boliger.

Den tredje myte, som jeg diskuterede med hr. Homann lige før, er, at de studerende rammes hårdere end alle andre ved prisstigninger i den kollektive trafik. Det er forkert. Undervisningsministeren har i et samråd i Trafikudvalget i Folketinget den 9. oktober klart tilkendegivet, at studerende, som pendler eksempelvis mellem København og Roskilde, vil have takststigninger på 8,2 pct., men alle os andre, alle andre passagerer, vil have takststigninger på 12,4 pct. Takststigningen for studerende på SU er således kun 40 pct. af takststigningen, som alle andre brugere af kollektiv trafik får.

Derudover skal jeg huske at nævne, at de studerende på SU jo faktisk er underlagt lov om befordringsrabat, som sikrer, at de studerende får en rabat ved anvendelse af den kollektive trafik.

Jeg skal også sige, at i Venstre synes vi dog, at loven er en lille smule skæv, idet de studerende, som bor uden for områder med kollektiv trafik, ingen glæde har af ordningen. Den gavner alene

befordringen af studerende ved de større studiebyer.

Den sidste myte, som jeg meget gerne vil afli-ve, er, at det alene er SF, der gør noget for de svageste i SU-systemet. Det er forkert. Faktum er, at SF sammen med de øvrige venstrefløjspartier så sent som i onsdags blokerede for, at vi kunne give ekstra støtte til forsørgere på SU inden for den samlede SU-ramme på 10 mia. kr.

For Venstre har det været vigtigt at lave forbedringer af SU-systemet dels til de svageste grupper, dels til gavn for den almindelige studerende. En omfordeling på 35 kr. pr. studerende om måneden ville styrke de svageste i SU-systemet, forsørgerne, og de 35 kr. ville blive opvejet af, at de øvrige studerende ville kunne få mulighed for enten øget indtjening eller lettere lettelser i administrationen m.v. Det lykkedes altså ikke, fordi SF og venstrefløjen satte hælene i.

Det eneste positive element ved de lange forhandlinger var rent faktisk, at det lykkedes at finde 25 mio. kr. ekstra, der fremover anvendes som tillægsstipendium for studerende med handicap. Derved giver vi de studerende med handicap et økonomisk grundlag for at vælge uddannelse på lige fod med andre. Og jeg må bare tilføje: Det var ikke SF, der fandt de 25 mio. kr.

Samlet set vil jeg bare fra Venstres side konkludere, at myterne, som jeg synes denne forespørgsel bygger på, alene er myter. Fakta viser, at der er sket forbedringer for de unge med hensyn til bolig m.v., og at de studerende på uddannelsesstøtte i Danmark har økonomiske livsvilkår, der er blandt de bedste i verden, og det er vi i Venstre faktisk ganske, ganske godt tilfredse med.

Så vil jeg afslutningsvis fremsætte et forslag til vedtagelse på vegne af Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti. Det lyder således:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at de studerende generelt har gode økonomiske vilkår under deres uddannelse, og at Danmark er et af de lande i verden, der anvender flest ressourcer på uddannelse og uddannelsesstøtte. I tillæg hertil bidrager det netop aftalte tillægsstipendium til SU-modtagere med handicap til, at disse studerendes livsvilkår forbedres betydeligt. Endelig sikrer den vedtagne boligpakke en tilvækst i antal boli-

ger til unge under uddannelse, idet der over de næste 5 år er afsat 1 mia. kr. til dette formål.« (Forslag til vedtagelse nr. V 16).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (se foran). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Så er der bedt om korte bemærkninger fra tre: hr. Thomas Adelskov, fru Pernille Falcon og hr. Morten Homann.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg skal for at undgå alt for mange mytedannelser i forbindelse med de forhandlinger, som vi havde om SU'en og særlig SU til forsørgere, bede fru Gitte Lillelund Bech bekræfte, at Socialdemokratiet sådan set ikke blokerede for, at man fandt en løsning i forhold til at finde penge til de enlige forsørgere.

Kl. 14.30

Nuvel, vi fremlagde nogle forslag, også hos finansministeren, som blev afvist af regeringen. Men jeg vil godt bede fru Gitte Lillelund Bech bekræfte, at så sent som den sidste aften, hvor der blev forhandlet, fremlagde Socialdemokratiet finansieringsforslag, som rent faktisk efter mit indtryk nød fremme hos regeringspartiernes ordførere, og der udspandt sig sådan set lidt brainstorming om, hvordan man kunne udvikle det område. Det er bare for at undgå eventuelle mytedannelser på dette felt.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Venstres ordfører nævner, at man etablerer mange nye ungdomsboliger rundt omkring. Det er rigtigt, men er regeringen bekendt med, at huslejeniveauet for de ungdomsboliger er et kæmpestort problem?

Jeg kan nævne et eksempel fra en af vore omegnskommuner, hvor man lige har opført et stort antal nye ungdomsboliger, hvor huslejeniveauet blev så højt, at det svarede til SU'en netto, altså efter skat, selv når boligsikringen var trukket fra. Når man kørte det helt efter bogen efter de nuværende finansieringsregler, var det sådan, at nettohuslejen blev de ca. 3.700 kr., som netto-SU'en er. Det udgør et meget stort problem, og det vil jeg opfordre regeringen til at kigge på og enten gøre noget for at ændre finansieringsmåden eller sikre, at boligsikringsbe-

stemmelserne bliver ændret, hvis det er sådan, at man vil gøre noget for de studerende.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg kan bekræfte, at takket være regeringen stiger priserne i den kollektive trafik endnu mere for fru Gitte Lillelund Bech og mig, end de gør for de studerende. Men det skal jo ses i lyset af indkomsten, for i og for sig er beløbet i sig selv jo mindre interessant end den andel af indkomsten, som man rent faktisk skal betale i den kollektive trafik. Jeg tror ærlig talt, at det slår de studerende noget hårdere, end det slår fru Gitte Lillelund Bech og jeg selv. Vi kan jo f.eks. vælge at købe en bil i stedet for.

Så kan jeg bekræfte, at på trods af adskillige forslag til at finansiere de relativt små beløb uden for rammen, det drejer sig om, f.eks. det forslag, som senere blev brugt i forbindelse med finansiering af kulturpakken og den første sygedag for små og mellemstore virksomheder, blokerede regeringen for, at det kunne lade sig gøre at finde finansiering til enlige forsørgere i SU-systemet. Der var altså spiselige finansieringsforslag, som regeringen havde besluttet sig for ikke skulle bruges, fordi man absolut ville skære ned på muligheden for at finansiere enhver forbedring for de eksisterende SU-modtagere. Det er det, der er virkeligheden.

I lyset af det vil jeg godt have lov til at fremsætte ...

Formanden:

Det må vente.

Morten Homann (SF):

Så må jeg have lov til at fremsætte det næste gang.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Til hr. Adelskov: Jeg vil godt bekræfte, at Socialdemokratiet faktisk var meget konstruktive i de forhandlinger, vi havde så sent som onsdag aften i sidste uge, så den myte vil jeg gerne aflive.

Med hensyn til huslejespørgsmålet i ungdomsboliger er jeg faktisk ikke bekendt med, at det skulle være den store problematik. Det er ikke sådan, at jeg er blevet kontaktet af mange studerende, der siger, at det her er simpelt hen for meget. Normalt plejer de studerende ellers at være meget veltalende og også ret gode til at tage fat i os, når de ved, vi sidder og forhandler

på SU-området, så jeg er faktisk ikke stødt på problematikken.

Til gengæld vil jeg oplyse, at med den finanslovaftale, som regeringen har indgået, er det mit indtryk, at når man ser på boligstøttedelen, skal boligstøtten i højere grad målrettes dem, der har behovet. Det vil sige, at man må have en forudsigelse om, at netop de, som har den laveste indkomst, i højere grad vil få gavn af boligstøtten end dem, som måtte have lidt højere indkomster.

Endelig til hr. Homann: Med hensyn til finansieringen af SU og hvorvidt man finansierer inden for den eksisterende ramme eller uden for den, har det været ret vigtigt for Venstre at sige, at vi bruger 9,6 mia. kr. om året på SU. Vi er simpelt hen den suveræne topscorer i hele verden, vi er dem, der betaler mest i uddannelsesstøtte til vores studerende.

Faktisk synes vi, at de 9,6 mia. kr. er en god sum. Vi synes sådan set også bare, at man godt kan omfordele inden for rammen, og jeg vil gøre hr. Homann opmærksom på, at det faktisk var det, man gjorde i 1996. I 1996 valgte man at ændre således, at eksempelvis de unge, som var 18 år og gik på ungdomsuddannelse, fik mulighed for at få SU. Det skete faktisk inden for den eksisterende ramme, så det er sådan set bare det princip, vi har valgt at fortsætte. Og skulle det være sådan, at jeg stod med en papkasse med en stor sum penge i, ville jeg sådan set foretrække at anvende dem på kvaliteten i uddannelserne, for jeg synes faktisk, vores uddannelsesstøtte har det niveau, som den bør have.

Kl. 14.35

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Den sidste bemærkning fra fru Gitte Lillelund Bech kommer lidt bag på mig, for jeg troede sådan set, at vi alle sammen – det havde vi i hvert fald alle sammen forpligtet os til – godt ville lave forbedringer og især for de forsørgende studerende, altså studerende med børn. Det har i hvert fald haft en høj prioritet hos os, også i forhandlingerne.

Når jeg kommer herop igen, er det, fordi jeg dels gerne vil kvittere for, at fru Gitte Lillelund Bech bekræfter, at vi var meget konstruktive i forhandlingerne og ikke blokerede for, at man fandt en løsning. Men ærgrer det derfor ikke fru Gitte Lillelund Bech, som det i hvert fald ærgrer mig, at SU-forhandlingerne ender på et eller an-

det taktisk alter, hvor det hele handler om, at man fra den ene side af salen skal have modparten i den anden side til at se ud, som om det er dem, der blokerer for at skabe forbedringer for de studerende, der har børn?

Jeg kan bare nævne som et eksempel, at fru Gitte Lillelund Bech umiddelbart efter udsendte en pressemeddelelse, som åbenbart har været skrevet, før forhandlingerne brød sammen. Der står i den, at efter flere måneders forhandlinger om ændring af SU-systemet til gavn for de studerende har Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten beklageligvis blokeret for mulige ændringer. Men det var jo ikke rigtigt. Det fik vi også bekræftet før, og det tyder på og beviser for mig, at de pressemeddelelser har ligget klar længe, og at man ikke var interesseret i at nå resultater, men sådan set bare ville spille rundt med en abe. Men den ligger desværre ude hos de enlige forsørgere.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg synes, fru Gitte Lillelund Bechs sidste indlæg rummede nogle interessante perspektiver om, at nu ligger rammen fast én gang for alle. Derfor kunne det egentlig være interessant at høre: Hvad mener Venstre, der skal ske med SU'en på lidt længere sigt? Hvilke forandringer kan vi se frem til fra Venstres hånd? Det har tidligere været nævnt, at der skulle ske beskæringer af hjemmeboendes SU; det er et af de forslag, der har været fremme, så det er jo lidt interessant at høre, hvad det var, der skulle ske.

Men i lyset af den konklusion, man er nået frem til, nemlig at der også fra SF's side har været stillet adskillige forslag om at finansiere forbedringer for enlige studerende uden for rammen, men som regeringen blankt afviste, vil jeg fremsætte følgende forslag til vedtagelse på vegne af SF, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre. Det lyder:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til at genoptage SU-forhandlingerne med det formål at skabe regelforenkling samt tilvejebringe finansiering til forbedringer af SU'en for studerende forsørgere.«

(Forslag til vedtagelse nr. V.17).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (se foran). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Vil det sige, at jeg kan forstå det derhen, at regeringen ikke er klar over, at der er mange studerende, der har nogle voldsomt store huslejer? Så vil Enhedslisten da meget gerne sørge for at bidrage til, at regeringen kan få kendskab til den problematik, og i den sammenhæng sikre, at der bliver fremsendt oplysninger, der belyser problemerne med de kæmpestore huslejer i forbindelse med nybyggeri af ungdomsboliger. Jeg vil sikre, at Hvidovre Kommune oversender oplysninger, for det er faktisk sådan, at man skal til at overveje, om man skal droppe videre byggeri af ungdomsboliger, fordi det bliver så dyrt, at de unge mennesker ikke har råd til at bo i boligerne.

Jeg kan forestille mig, at det er et problem landet over, men jeg vil da gerne spørge i den sammenhæng, om det er korrekt, som det blev fremført, at man ændrer boligstøttelovgivning, så studerende får højere boligsikring end nu. Sådan kunne svaret forstås, men mig bekendt er det ikke det, der er stillet forslag om.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Til hr. Thomas Adelskov vil jeg bare sige, at jeg har nu fra talerstolen aflivet den myte, at Socialdemokratiet også var den store barriere for, at vi kunne komme videre i SU-forhandlingerne.

Jeg beklager, at da jeg skrev pressemeddelelsen i den sene nattetime – for den lå faktisk ikke klar på forhånd – var jeg sådan set vred over, at det var faldet sammen. Det siger måske også lidt om, at jeg faktisk synes, det er ret ærgerligt, at vi ikke kunne komme til at lave forbedringer for de forsørgere, som er på SU.

Kl. 14.40

Når jeg har diskuteret SU med mange unge mennesker, siger de fleste af dem: Det er sådan set i orden, vi vil gerne give 35 kr. mere om måneden, mod at vi enten får administrative lettelser, eller mod at vi kan få lov til at tjene noget mere. Til gengæld kan det være med til at sikre, at forsørgerne på SU faktisk kunne få et tillægsstipendium eller forsørgelsesstipendium, så derfor synes jeg faktisk, det er ærgerligt, at det endte i sådan et taktisk spil, fordi i dette tilfælde pri-

mært SF og Enhedslisten ikke ønskede at finansiere ved at ændre på, hvordan man prisfremskriver SU'en. Så kunne vi ikke komme til at give penge til de enlige forsørgere.

Til hr. Morten Homann med hensyn til, om SU-rammen ligger fast, og hvad skal der ske på sigt: Vi har altså forhandlet det her siden den 29. maj. Den 29. maj havde jeg de første notater liggende fra vores forhandling, hvor jeg bl.a. noterede mig, at man fra Venstres side sagde: Vi er villige til at se på det, man kalder cafépengene, og vi er villige til at se på det, man giver i SU til de unge mennesker, som går på ungdomsudannelserne. Vi havde ikke lagt os fast på, hvordan man skulle gøre det. Jeg havde ikke haft en forestilling om, at man skulle stryge dem fuldstændigt, men jeg syntes, det var værd at se på, om man ikke kunne bruge de 9,6 mia. kr. bedre. Det var en af de ting, som vi bragte frem.

Så vil jeg sige med hensyn til det forslag til vedtagelse, som hr. Homann nu har fremsat på vegne af tre partier, at jeg synes, det er lidt mærkeligt at komme med det forslag nu, når det var sådan, at man ikke sagde onsdag aften: Vi ønsker faktisk at fortsætte og fortsætte og fortsætte, til vi finder en løsning.

Formanden:

Så er det hr. Thomas Adelskov for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Tak. Jeg tager fru Gitte Lillelund Bechs undskyldning til mig.

Når jeg tillod mig at problematisere lidt over, at jeg egentlig følte, at de pressemeddelelser var skrevet på forkant, er det, fordi det samme går igen, når man læser De Konservatives, altså regeringspartnerens, pressemeddelelse. Der står en, to, tre, fire, fem gange i en ganske kort pressemeddelelse, at det er Socialdemokraternes skyld, at de forhandlinger ikke blev til noget. Det kan godt være, at jeg lider af forfølgelsesvanvid, men det kunne da godt være, at man måske havde et eller andet imod en selv og havde skrevet en pressemeddelelse, før man overhovedet var færdig med forhandlingerne.

Jeg kan forstå, at fru Gitte Lillelund Bech ligesom jeg gerne ser, at vi får gjort noget ved forsørgerproblemet. Men kan det så ikke undre fru Gitte Lillelund Bech, når man nu finder de 170 mio. kr. på dagpengeområdet med et snuptag oven i Hypotekbanken, at finansministeren ikke

bare kunne finde de 25 mio. kr., for det er jo kun 25 mio. kr., vi mangler for at gennemføre det udspil til de enlige forsørgere, som regeringen kom med i forhandlingerne. Vi kunne godt tænke os, at man fordoblede beløbet og ledte efter 50 mio. kr., men lad os da starte med at spørge finansministeren i dag: Når man nu alligevel henter 170 mio. kr. i Hypotekbanken som afløsning for det fejlskudte forslag om en besparelse på dagpengene, kunne man så ikke lige tage 25 mio. kr. med og bruge dem til de enlige forsørgere, der får SU?

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Efter at have hørt Venstres ordførers tale kan jeg sige, at jeg er meget, meget glad for, at det lykkes at overtale Venstre til at finansiere det handicapkompenserende tillæg med midler uden for rammen – altså midler, der bliver tilført SU-området. Det var jo en meget konstruktiv og god løsning, vi fandt, og det var jo også den foretrukne blandt de handicappede, nemlig at man kom med sine egne penge: 25 mio. kr. af nye midler og vel godt 40 mio. kr. fra revaliderings-systemet.

Det, som jeg synes har været meget ærgerligt ved forløbet, er, at man ikke så at sige kunne slå halv skade: at man kunne komme med et tilbud om at tilføre nogle helt marginale nye midler og måske få en mere konstruktiv dialog, også med SF, fordi vi så kunne nå op på et niveau for forsørgere, som gjorde, at ingen behøvede at stille sig i kø og gøre sig dårlig nok til at få revalidering, fordi man gerne ville forsørge sine børn, mens man var studerende. Det ville have indebåret en begyndende reform af revalideringssystemet og et helt anderledes SU-system end det, vi kender i dag, fordi tilgangen ville være en anden, selv om man var forsørger, og det var måske mere konstruktivt, at vi hver tog en halvdel i stedet for at kaste rundt med den her i salen.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg skylder et svar til fru Pernille Falcon med hensyn til husleje og boligstøtte osv.

Som jeg nævnte før, er jeg i hvert fald ikke blevet bekendt med problemet. Nu forstod jeg så, at det er ude i Hvidovre, man har problemet med, at man har fået bygget nogle dyre ungdomsboliger, men det er da en interessant sag, og den kunne jeg da helt klart se på.

Men det, jeg synes er mere interessant, er faktisk, at det jo ikke bare er gjort med at bygge ungdomsboliger. Vi har rent faktisk også givet mulighed for, at man kan få et minimumsfradrag på 24.000 kr. ved udlejning af værelser for at afhjælpe mangelen på ungdomsboliger, og det er rent faktisk sådan, at i København udlejer man nu 40 pct. flere værelser, end man gjorde før.

Kl. 14.45

Det er sådan, at vi giver kommunerne mulighed for at omdanne familieboliger til ungdomsboliger. Københavns overborgmester Kramer Mikkelsen har faktisk vurderet, at det vil give 2.200 ekstra ungdomsboliger i København, og det er ikke mig bekendt, vil jeg sige, boliger, hvor jeg overhovedet har oplevet, at man kunne støde ind i huslejeproblematikken. Men jeg har noteret mig fru Pernille Falcons indlæg om Hvidovre.

Med hensyn til Socialdemokratiet må jeg bare kommentere, at nu skriver vi ikke De Konservatives pressemeddelelser eller laver deres politik. Det tror jeg er ret klart, så derfor vil jeg altså ikke forholde mig til, hvad den konservative ordfører i øvrigt har meldt ud på dette område.

Med hensyn til at finde de 50 mio. kr. med et snuptag i Hypotekbanken er det altså sådan, at fra Venstres side synes vi faktisk, at de 9,6 mia. kr., som vi bruger om året på SU, er mange penge. Vi er faktisk det land i verden, som giver den største uddannelsesstøtte, men man kan ikke se resultatet af det, for det er ikke sådan, at folk kommer hurtigere gennem uddannelsen, fordi vi har den høje støtte.

Derfor mener vi fra Venstres side, at det er naturligt, vi laver en omfordeling herindefra, og jeg er faktisk ikke stødt på studerende, der synes, det er særlig urimeligt, at man giver 35 kr. af den forventede stigning af sin SU, mod at man til gengæld får lov til at tjene noget mere eller kan få administrative lettelser, som det også var inde i debatten. Derfor mener jeg stadig, at den finansieringsform, som vi fremlagde, er den bedste måde at løse spørgsmålet på.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det er oftest sådan, at det er de fattigste, der er de mest solidariske, så jeg kan sådan set godt forstå, at fru Gitte Lillelund Bech ikke er stødt på nogen studerende, der ikke var villige til at give 35 kr., for at nogle andre kunne få det bedre. Sådan er det nemlig ofte.

Men jeg mener, det er dybt urimeligt, og jeg mener, det er en hån at høre regeringspartierne sige, at de studerende i dette land generelt har gode økonomiske forhold. Jeg tror, der er nogle regeringsmedlemmer, der ville have rigtig godt af at prøve at være på SU. Så kunne det være, de kunne komme på andre tanker.

Det eneste, vi hører regeringen komme med af forslag til finansiering for studerende, der er forsørgere, er at tage fra andre studerende. Der er ikke kommet ét eneste bud på, hvor man ellers kunne finde nogle penge, selv om man må sige, at i finanslovsammenhæng er 25 mio. kr. ufattelig få penge. Vi taler om et statsbudget på over 400 mia. kr., og så er det ikke muligt for regeringen at pege på ét eneste sted, hvor man kan finde 25 mio. kr. til de studerende, der samtidig er forsørgere. Det synes jeg ganske simpelt er for dårligt, og jeg synes, det siger en hel del om, at regeringen ikke er interesseret i at give penge til de fattigste studerende.

Formanden:

Så er det hr. Morten Homann for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg synes, det er meget klar tale fra fru Gitte Lillelund Bechs side, og det forklarer da sådan set også meget godt det forløb, vi har haft med SU'en.

Man ligger fast på, at den ramme, som er afsat til SU, ikke skal ændres. Man vil altså ikke have, at der bliver tilført nye midler til rammen for at kunne hjælpe f.eks. enlige forsørgere, og jeg må sige, at det var sådan set også meget klart det billede, der stod tilbage efter forhandlingerne, nemlig at der ikke måtte tilføjes nye midler. Det skulle være andre studerende, altså folk med en af de laveste overførselsindkomster overhovedet, der skulle finansiere enhver forbedring.

Det kan man så mene om hvad man vil. Men min holdning er, at det er både usselt og flabet, at man i den samme finanslov, hvor man investerer milliarder og atter milliarder i nye motorveje, og hvor man giver store skattelettelser til folk med de største huse og de største indkomster, samtidig insisterer på, at hvis der skal findes snoldede 25 mio. kr. til enlige forsørgere, skal det være folk med de laveste overførselsindkomster, som skal betale. Det er simpelt hen for usselt.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg skal blot minde fru Gitte Lillelund Bech om mit spørgsmål, nemlig hvad det var, der gjorde, at Venstre lod sig formilde til at tilføre SU-systemet 25 mio. kr. af nye midler og 40 mio. kr. fra revalideringssystemet, så der kunne gennemføres et handicapkompenserende tillæg.

Hvis det kan være til nogen hjælp, synes jeg, vi skal lade være med at kalde det SU. Så synes jeg, vi skal kalde det familiepolitik eller børnepolitik eller andre ting, så vi er sikre på, at det er børnene og ikke de studerende, der nyder godt af det. Så kunne vi måske med fælles hjælp få lavet en ændring, som ikke tilførte kun 25, men 50 mio. kr., så enlige forsørgere faktisk ville have et reelt økonomisk alternativ til at stille sig i kø til revalidering med den almindelige dårlighed, det i øvrigt medfører.

Kl. 14.50

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg synes sådan set ikke, det er at håne nogen som helst, når man foreslår at finansiere noget inden for rammen, ligesom man gjorde i 1996. Det var til fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Til Hr. Homann: Jeg vil godt have mig frabedt at høre, at det er usselt eller flabet, at man som ordfører eller som parti faktisk mener, at man inden for en ramme på 9,6 mia. kr. kan finde de 25 mio. kr., som kunne bidrage til, at de enlige forsørgere kunne få en større ydelse. Jeg synes faktisk heller ikke, at 25 mio. kr. er snoldet. Jeg vil endda sige til hr. Homann, at jeg er faktisk ret sikker på, at de enlige forsørgere bestemt ikke synes, at 25 mio. kr. er snoldet. Men det er tilsyneladende den måde, hr. Homann betragter de penge på.

Jeg synes faktisk, som jeg har sagt flere gange, at det er meget naturligt, at jeg har mødt mange studerende, som siger: Vi vil gerne acceptere, at vi kun får reguleret vores SU med prisudviklingen, dvs. 35 kr. om måneden, for så bidrager vi faktisk til, at de enlige forsørgere på SU kan få noget mere.

Til fru Vestager vil jeg sige, at jeg tager faktisk hatten af for, at De Radikale har bragt hele handicapproblematikken på banen, og med hensyn til at finde de ekstra 25 mio. kr. har jeg forstået, at de er fundet i forhandling med Det Radikale Venstre. Jeg har ikke noget imod at kalde det for SU, men jeg synes stadig væk, at den løsning, vi havde foreslået med regulering efter prisudvik-

lingen, er den mest reelle løsning. Jeg vil nemlig meget nødtigt se, at vi får et SU-system, som vokser sig større og større og større, for jeg har samtidig et ønske om, at vi sænker skatterne og dermed også opnår, at der ligger flere penge i borgernes lommer.

Jeg har ikke noget ønske om, at SU-systemet bare vokser sig kæmpekæmpekæmpestort. Jeg ønsker rent faktisk, at vi giver en SU, som er den højeste i verden, men jeg er sådan set udmærket tilfreds med, at vi ikke gør den højere.

Formanden:

Fru Pernille Falcon for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Skal man forstå Venstres ordfører derhen, at pengene ligger bedst i borgernes lommer, i villaejernes lommer, frem for at man giver de 25 mio. kr. til de studerende, der også er enlige forsørgere?

Jeg vil gerne høre, om man har lavet den samme gennemsnitsbetragtning over, hvor meget villaejerne skulle betale mere i skat, hvis de 25 mio. kr. skulle finansieres, eller hvor meget man skulle snuppe af den skattelettelse, de får, for at få dem finansieret. Når man er i gang med gennemsnitsbetragtningerne, ville det være meget godt også at overføre dem til det område.

Formanden:

Fru Margrethe Vestager for en sidste kort bemærkning

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Først og fremmest tak til Venstres ordfører for roserne til Det Radikale Venstre. Det sætter vi naturligvis stor pris på.

Jeg vil gerne høre, om vi måske kunne finde ud af en fremgang i spørgsmålet, for hele kredsen har jo udtrykt velvilje over for enlige studerende. I forvejen er det sådan, at der kan gives et tillæg på 5.300 kr., tror jeg det er. Det var noget, som Enhedslisten fik ind under finanslovforhandlingerne i 2001, og kunne vi gå videre ad den vej og øge det tillæg, så det faktisk bliver mærkbart for den enlige studerende, at det er et forsørgelsestillæg og ikke har noget med SU at gøre?

Jeg synes sådan set, at vi hinanden imellem godt kan respektere forskellige holdninger til

SU-systemet, men også at vi vejen rundt kunne komme enlige forsørgere på SU i møde, vel vidende at det er meget, meget, meget stramme levevilkår, man har på SU, når man også har børn. Jeg oplever, at mange enlige forsørgere på SU har hørt, hvad der er blevet sagt, og har troet, at der ville blive gjort noget ved det, men er blevet meget, meget slemt skuffede, fordi der er strandet noget, som vi her i salen måske nok synes er vigtigt, men som de ret beset ikke kan smøre på brødet.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Noget for noget har vi hørt nogle gange fra regeringens side, og jeg vil gerne spørge fru Gitte Lillelund Bech, hvad der ligger i det begreb.

Efter min bedste overbevisning er det sådan, at det danske samfund har behov for, at folk uddanner sig. Det danske samfund lever af viden, og hvis vi på den ene side siger, at de studerende og eleverne leverer noget, burde det så ikke være sådan efter Venstres mantra, at de på den anden side også fik noget – altså noget at leve for?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Til fru Falcon vil jeg blot sige, at når vi laver skattelettelser, gælder de skattelettelser for alle, og derfor synes jeg overhovedet ikke, at der er noget spørgsmål. Jeg ved godt, det er Enhedslistens synspunkt, at skattelettelser kun gælder for de rige, men det er faktisk ikke tilfældet.

Kl. 14.55

Med hensyn til fru Margrethe Vestager og yderligere mulighed for fremgang i spørgsmålet om de enlige forsørgere: Det er rigtigt, at der er et særligt forsørgelsestillæg på ca. 5.300 kr. om måneden. Lige umiddelbart har vi ingen intentioner om at hæve det beløb, så på den facon vil jeg sige, at jeg stadig vil fastholde, at den løsning, vi faktisk har lagt for dagen, er den bedste løsning, i hvert fald set med mine politiske briller.

Til fru Rosenkrantz-Theil må jeg bare sige helt klart: Noget for noget, ja, hvis de studerende kunne se at blive færdige. Vi giver dem allerede noget, vi giver dem verdens højeste SU, men det er altså ikke sådan, at vi uddanner flere; at der er flere i Danmark, der kommer ud med en lang videregående uddannelse, end der er i andre lande, hvor man ikke har det høje støtteniveau. Hvis det handler om noget for noget, vil jeg rent

faktisk sige, at så skulle man som studerende skynde sig med at blive færdig med en uddannelse, og så skulle vi måske også se at få uddannet nogle flere med en høj uddannelse.

Formanden:

Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg synes, det er interessant at høre Venstre, der ellers normalt heroppefra taler om incitamenter, nærmest benægte, at det, at man giver folk bedre vilkår, måske ville give dem et incitament til at uddanne sig. Det synes jeg er interessant.

Jeg skal sige, at for Enhedslistens vedkommende mener vi sådan set, at det at studere er et fuldtidsarbejde, og det ønsker vi at honorere ved, at folk også får, hvad der svarer til en fuldtidsoverførselsindkomst. Vi ønsker sådan set, at SU-systemet skal op på maksimal dagpengesats. Vi ønsker nemlig at undgå, at folk arbejder ved siden af deres studier, fordi vi mener, at samfundet har gavn af, at folk bruger tiden på at være studerende eller elever.

Så vil jeg bare lige sige, at jeg ved godt, at fru Gitte Lillelund Bech ikke er skattepolitisk ordfører. Men måske skulle den uddannelsespolitiske ordfører lige tjekke skattelettelserne igen, for det er faktisk sådan, at de studerende fik lige nøjagtig nul kroner ud af de skattelettelser.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg er glad for, at jeg ikke er med i Enhedslisten, for jeg er jo ikke enig i Enhedslistens politik på dette område.

Med hensyn til det med noget for noget og incitamenter synes jeg rent faktisk og ville også forvente, at det var et incitament, når vi giver verdens højeste uddannelsesstøtte; at man så rent faktisk også uddanner sig og bliver hurtigere færdig eller uddanner sig på et højere niveau, end det ellers kunne forventes. Men jeg vil bede fru Rosenkrantz-Theil om at finde OECD's undersøgelse »Education at a Glance«, der udkommer hvert år. Så vil fru Rosenkrantz-Theil finde al mulig dokumentation for, at vi giver verdens højeste uddannelsesstøtte og har verdens dyreste uddannelsessystem, men at vi alligevel ikke får flere højtuddannede ud af det.

Med hensyn til skattelettelser vil jeg godt påpege, at noget af det, denne regering har gjort,

lige præcis er at indføre et skattestop, der betyder, at de grønne afgifter ikke stiger. Det betyder, at alt det, som man kan sige er de tunge afgifter – de afgifter, der vender den tunge ende nedad – stiger ikke, tværtimod.

Derfor er det faktisk til gavn for de studerende, at vi har indført det skattestop, vil jeg godt lige påpege. Med den stigning, vi bl.a. så i de grønne afgifter under den tidligere regering, var det jo lige præcis lavindkomstgrupperne, bl.a. de studerende, som blev ramt hårdest, så jeg synes rent faktisk, at denne regerings skattepolitik lige præcis er det, som gør, at de studerende ikke bliver ramt nær så hårdt, som man kunne have forventet under den tidligere regering.

Men til fru Rosenkrantz-Theil: Læs »Education at a Glance«.

Formanden:

Så går vi videre i ordførerrækken. Hr. Thomas Adelskov.

Thomas Adelskov (S):

Det er jo ikke ligefrem blevet lettere at være studerende under VK-regeringen, der sammen med sit støtteparti formulerer politikken i disse år. Ud over de uddannelsespolitiske konsekvenser af de store besparelser og flere i klasserne har øget brugerbetaling og stigende priser for offentlig transport også gjort sit til at udhule det økonomiske fundament under de studerende.

Nuvel, vi har sammenlignet med andre lande et bedre SU-system. Men i den sammenhæng skal man altså også tage i betragtning, at regeringens lavindkomstanalyse fra september måned jo viser, at sammenlignet med andre indkomstgrupper i dette land er unge mellem 18 og 24 år og i særdeleshed de studerende i særklasse den største lavindkomstgruppe.

Socialdemokraterne har været meget optaget af, at vi har et retfærdigt og rummeligt SU-system. Det betyder, at vi på en række stræk gerne ser forenklinger og øget fleksibilitet i SU-systemet, men først og fremmest har vores fokus været rettet mod de ualmindelig ringe vilkår, som SU-systemet byder handicappede og studerende med børn.

Kl. 15.00

I 2001 rettede den daværende SR-regering op på dele af dette netop ved at indføre et særligt forsørgertillæg, men vi oplever fortsat forsørgere, der ikke kan finde økonomisk råderum til at gennemføre et studium på SU-vilkår.

Konsekvensen af de regler, vi har i dag, er, at mange handicappede og unge forsørgere, herunder særlig de enlige, ikke kommer ordentligt og tidligt i gang med deres uddannelse. En del af de handicappede og forsørgere opsamles heldigvis senere af revalideringssystemet, der gør dem i stand til at gennemføre en uddannelse på et rimeligt økonomisk grundlag.

Socialdemokratiet finder grundlæggende, at SU-systemet burde kunne rumme både handicappede og forsørgere. Vi har en pligt til at sikre, at handicappede ligestilles med hensyn til muligheder, og vi opfatter det som spild af gode ressourcer, at unge mødre og fædre fravælger uddannelse på grund af ringe økonomiske forudsætninger.

Derfor støttede Socialdemokratiet også forslaget om at sikre handicappede en ordentlig SU finansieret over sættsmidlerne, og derfor fremsatte Socialdemokratiet tidligere i år et SU-forslag, der havde som hovedformål at fordoble SU'en for enlige studerende med børn og en halv gang mere SU for samlevende studerende med børn.

En række beregninger fra Undervisningsministeriet viste, at vores forslag kunne finansieres, bl.a. ved, at mange forsørgere fremover ville vælge SU frem for revalidering, ligesom man kunne forestille sig en række afledte besparelser på forskellige aktiveringsområder.

Det har været interessant at opleve, at også en række organisationer, bl.a. Mødrehjælpen, har peget på, at netop den effekt ville slå igennem.

Endelig skal man måske påpege over for regeringspartierne, der lægger så stor vægt på økonomien i et og alt, at der jo også er en økonomisk gevinst ved, at der er et ordentligt forsørggrundlag for studerende med børn, i og med at det faktisk er den gruppe, der oftest falder fra uddannelsessystemet.

I efterårets forhandlinger om SU valgte regeringen at spille ud med en omvendt pengemaskine, hvor den årlige regulering af SU'en skulle skæres ned. Ja, guleroden var, at der ville komme mindre forbedringer for nogle studerende.

Der var en god grund til at afvise regeringens finansieringsforslag, der bare 5 år ud i fremtiden ville have udhulet SU-systemet med 300 mio. kr., der ville ryge direkte i finansministerens kasse til billigere øl, veje og de ufinansierede skattelettelser.

Socialdemokratiet gik til forhandlinger med det ene formål at sikre forbedringer og ikke en pengemaskine. Særlig ville vi sikre forbedringer for forsørgere og de handicappede. Det stod

imidlertid allerede tidligt klart, at en række af de øvrige forslag, vi havde lagt frem, ikke kunne komme på bordet. Jo flere møder vi deltog i, desto klarere stod det, at regeringen hver gang vendte tilbage til sine egne forslag, sin egen finansiering og hver gang afviste både yderligere nye forslag og finansieringsforslag.

Strategien var altså åbenbart lagt. Forhandlingerne skulle bryde sammen, og oppositionen skulle udstilles som nogle asociale bæster, der ikke ville hjælpe de handicappede og de enlige forsørgere.

I sidste øjeblik blev der trukket andre penge ind i forhandlingerne, som reddede forslaget om SU til de handicappede, men herefter lukkede ministeren forhandlingerne. Pressemeddelelserne var jo skrevet og blev sendt ud.

Tilbage står de enlige forsørgere som taberne i regeringens politiske, taktiske spil, og det kan vi ikke være bekendt.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er det næste ordfører, det er fru Louise Frevert.

Louise Frevert (DF):

Ganske vist er forespørgslen stillet til regeringen, men når vi nu ikke er enige med regeringen i alt, er det vigtigt for Dansk Folkeparti også at give sit besyv med i denne fornuftige debat.

Dansk Folkeparti har just indgået forlig med de andre forligspartier om tillægsstipendium til studerende med handicap, og det synes vi er et fint forlig, fordi de handicappede bliver trukket ud at deres stigmatiserede situation og kan få et økonomisk grundlag, så de kan vælge en uddannelse på SU på lige fod med andre.

Nu er det jo sådan i politik, og det ved vi alle, at man jo desværre ikke kan få det hele, og det skal da ikke være nogen hemmelighed, at vi fremover vil arbejde på at gøre kårene mere lempelige for studerende, der er forsørgere.

Det lykkedes desværre ikke i denne omgang, men vi vil da se med positive øjne på et forslag, der bl.a. kunne indebære, at alle partier i forligskredsen ville være enige, og at man som tidligere foreslået måske kunne gå ind og røre ved reguleringen. Det kunne som sagt ikke lykkes i denne omgang, men måske på et andet tidspunkt.

I Danmark har vi et af verdens bedste uddannelsessystemer. Vi har uddannelse på et højt niveau og af en uforlignelig standard. Det er en af Dansk Folkepartis kæpheste, at uddannelsessy-

stemet skal forbedres i Danmark, og derfor er vi stolte af at være med i de indgåede forlig ikke alene om folkeskolen, men også om gymnasierformen og erhvervsskolerne.

Kl. 15.05

Det er nye tider, tingene udvikler sig, og derfor er det essentielt, at vi følger med tiden, og at vi også inden for uddannelsesområdet følger tidens tendenser.

Vores uddannelsessystem virker upåklageligt, og det kan godt være, at man kan være lettere fortørnet over, at der kommer lidt mere brugerbetaling hen ad vejen både for fotokopier og bøger, men hvem har sagt, at det absolut skal være en menneskeret at få alt subventioneret i Danmark?

Når man tager i betragtning, hvad det koster at uddanne sig i andre lande, så har vi et fintmasket sikkerhedsnet, hvor alle unge har mulighed for at tage en uddannelse. Det har man ganske vist også i mange andre lande, men her taler vi om en helt anden brugerbetaling; end vi på nuværende tidspunkt har set herhjemme. Man kan meget let komme op på 100.000 kr. om året på en almindelig videregående uddannelse i udlandet, som skal betales af forældre og de studerende selv, oven i købet af personer, som måske ikke engang har meget at rutte med i forvejen.

Vi har altså for øje, at vi skal gøre tingene bedre. Ja! Det mener jeg også at vi gør i Dansk Folkeparti, men til gengæld er vi da altid lydhyre over for nye tiltag. Det er jo sådan, at når man har indgået en finanslov, uanset om det er på visse punkter, eller det er en hel finanslov, så indebærer det jo, at man må holde sin aftale og derefter ikke bare uhæmmet bruge løs af den samlede kasse.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Det lyder jo smukt, at Dansk Folkeparti vil forbedre uddannelsessystemet og være med til at sikre gode vilkår for studerende. Men så har jeg bare lige to spørgsmål:

Hvordan harmonerer det med, at i hvert fald i to af de finanslove, som Dansk Folkeparti har medvirket til at gennemføre, er der sket ganske kraftige besparelser på uddannelsesområdet, på finansloven for 2002 i omegnen af 400 mio. kr.? Jeg ved godt, at regeringen lagde op til endnu større besparelser, men dog stadig væk.

I finansloven for næste år ryger der så rask væk 4.000 pladser til skolepraktikken. Er det Dansk Folkepartis opfattelse af forbedringer af

uddannelsessystemet? Så tror jeg nødig, jeg vil se forværringer.

Det andet, jeg vil spørge om, er: Når Dansk Folkeparti har medvirket til, at taksterne i den kollektive trafik nu får et ordentligt ryk opad, skal vi så ikke være enige om, at det i hvert fald er noget, der virkelig kan mærkes for de studerendes økonomi, hvor der godt kan være lidt slunkent i kassen sidst på måneden?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Lige et kort øjeblik blev jeg sådan forvirret på et ganske ualmindelig højt plan. Jeg forstod, at når man nu ikke ville gå ind og røre ved noget i finansloven, så var det, fordi man har lavet en aftale, og en aftale skal man holde. Vi har lige lidt tidligere her i dag diskuteret måske lidt højlydt med finansministeren de besparelser, der lå i finanslovaftalen, på 170 mio. kr. på dagpengeområdet. Dem har man kunnet tage ud.

Kunne Dansk Folkeparti ikke animere regeringen til, når man nu kan finde de der 170 mio. kr.ovre i Hypotekbanken, så at kunne finde 25 ekstra at tage med for at redde de enlige forsørgere og sikre dem et noget bedre forsørgelsesgrundlag end det, de har i dag?

Jeg hørte jo, at fru Louise Frevert netop talte om, at den dårlige økonomiske situation, de har, også bekymrede fru Louise Frevert. En aftale er en aftale, ja, men når der virkelig er problemer, hestene bides osv., så kan det altså godt løses.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Til Socialdemokraternes ordfører vil jeg nok sige, at der er ikke så meget bid i de heste lige i øjeblikket, at det er så presserende, at man skal skaffe 25 mio. kr. Vi har været inde i nogle diskussioner. Der har været virkelig konstruktive forslag på bordet, og det skal ikke være nogen hemmelighed, at det er en mærkesag for os at skaffe penge til de her enlige forsørgere, men de konstruktive forslag, der egentlig har været på bordet i forhandlingerne, som Socialdemokraterne og de andre partier ikke vil være med til, ville Dansk Folkeparti gerne være med til.

Til hr. Morten Homann: Det er lidt ubegribeligt for mig med hensyn til de 400 mio. kr., for pengene er jo blevet inden for budgettet i Undervisningsministeriet, og det har været de besparelser, der har været varslet, og mange af dem har man overtaget fra den gamle regering. Så det kommer lidt bag på mig, at vi skal have

skudt i skoene, at vi har været med til at lave de store besparelser på undervisningsområdet, fordi det har vi faktisk ikke.

Med hensyn til den kollektive trafik er stigningerne i den kollektive trafik for de studerende jo meget, meget mindre rent procentuelt, end de er for de andre grupper i samfundet. De er ca. 8 pct., og så er de 12 pct. for de andre, så det har jo ikke sin rigtighed.

Jeg vil bare gentage fra min ordførertale: Alt så hvem siger, at det er en menneskeret, at man skal have subvention til alt? De danske studerende har rent faktisk udmærkede vilkår i Danmark, så lad være med alt det klynkeri.

Kl. 15.10

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Det kunne godt med et snuptag i løbet af en time her til morgen lade sig gøre, at man gik fra at lave besparelser på dagpengene. Man skal overhovedet ikke have nogen skældud for, at man har fjernet den besparelse, men man kunne da finde 170 mio. kr. til it til politiet. Det er fint nok, og det synes vi sådan set også de skal have. Kunne man ikke finde 25 mio. kr. til studerende forsørgere?

Hvis man kigger ned over finansloven, så kunne Dansk Folkeparti måske give noget af deres hjerteblood. Jeg har forstået det sådan, at man jo f.eks. har sikret, at professor Bent Jensen får 4 mio. kr., så han kan forske noget mere i gulaglejrene. Jeg ved godt, det er en vigtig sag også for Dansk Folkeparti, men her kunne man jo så vise, om det var de enlige forsørgere eller det politiske ridt mod den yderste venstrefløj i Rusland, man jagtede.

Altså kunne man ikke starte der med at finde de 4 mio. kr. og gå til nogle forhandlinger. Vi foreslår med det forslag til vedtagelse, der ligger, at forhandlingerne bliver genoptaget. Det er bare sådan for at komme med nogle konstruktive forslag, som vi jo også i forhandlingerne prøvede os frem med.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg skal love for, at Dansk Folkeparti fører fru Louise Freverts ambition om, at man ikke skal støttes i et og alt, ud i livet. Ud over besparelserne på uddannelsesområdet er det jo f.eks. sådan, at de ret voldsomme prisstigninger, 8 pct., som man kommer ud for i den kollektive trafik, slår voldsomt hårdt i en studerendes økonomi.

Det er ikke så interessant at se på billetprisen i sig selv, men ser man på billetprisen ud af den samlede indkomst, er det en ganske, ganske voldsom stigning, som de studerende kommer ud for.

Det, jeg godt kunne tænke derudover at høre fru Louise Frevert om, er: Venstres ordfører gav før udtryk for en ret firkantet holdning til, at SU-rammen ikke måtte udvides. Er det også Dansk Folkepartis holdning, at når man skal ud og finde forbedringer til f.eks. studerende forsørgere, ja, så må og skal det ske inden for rammen? Det vil sige, at så skal det være de andre på lave indkomster, som skal finansiere det.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Til hr. Morten Homann: Vi skal jo ikke som politikere gå ind og blande os i de unge menneskers og de studerendes privatøkonomi. Jeg vil nok sige, at det, de har at råde over, jo er et spørgsmål om deres egen prioritering, om de vil gå i teater, på restaurant, køre i bus eller skaffe sig en cykel.

Jeg er i den situation selv at have haft børn i alle aldre i uddannelsessystemet, så jeg er faktisk måske en af dem, der udmærket godt ved, hvor hårdt det kan være; men så hårdt er det altså heller ikke.

Til hr. Thomas Adelskov vil jeg sige, at der er det at sige til det, at næsten 10 mia. kr. til SU da immer væk er en sjat penge at kunne bruge til det her uddannelsessystem. Så jeg vil nok sige, at sådan som rammen ser ud på nuværende tidspunkt, har Dansk Folkeparti ingen intentioner om at udvide den. Det kan jeg godt gøre helt klart med det samme.

Selv om der var nogle meget fantasifulde og konstruktive forslag heroppe fra talerstolen fra hr. Thomas Adelskov, så er det ikke nogen, som jeg tror måske lige falder i god jord hos Dansk Folkeparti. Vi mener, at de her 9,6 mia. kr., næsten 10 mia. kr., er rimeligt, og at det må kunne lade sig gøre at finde de midler ved lidt omprioritering. Man må give lidt, tage lidt, så det er et spørgsmål om at se det på en fornuftig måde og måske få nogle nye vinkler. Vi er parat til konstruktivt at arbejde på det.

Nu er der indgået en finanslov, så lad os da se, hvad der kan ske til næste finanslov, hvordan tingene så kommer til at blive skruet sammen. Nu blev det altså sådan på nuværende tidspunkt, at forligspartierne ikke ville være med til at lave nogen omprioriteringer i SU-systemet.

Så vi er altså endt på det her, og jeg synes, det er udmærket, at vi har været i stand til at være med til at kunne skaffe 25 mio. kr. til de handicappede. Det tror jeg de bliver meget glade for, og vi er glade for at kunne være med til at hjælpe.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg deler selvfølgelig fuldt fru Louise Freverts glæde over, at det kunne lykkes at finde nogle penge til de handicappede. Derimod tror jeg, at fru Louise Frevert skulle tale noget mere med sine børn, for jeg tror måske, at hun overvurderer lidt, hvor storslået det er at være på SU, og hvor mange restaurantbesøg, teaterure og nye cykler der er råd til at betale ud af en SU.

En billetprisstigning på 8 pct. i den kollektive trafik er altså en ret stor andel af en SU-modtagers økonomi. Det kan altså godt gøre en ret stor forskel, når man skal have enderne til at mødes og økonomien til at hænge sammen.

Kl. 15.15

Så jeg synes, at en smule mere fornemmelse af, hvordan økonomien hænger sammen i den virkelige verden, måske kunne forbedre debatniveauet i denne her diskussion lidt mere.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Hvor der er vilje, ikke? Hvis der var vilje hos Dansk Folkeparti til at sætte sig igennem på det her punkt, lige så vel som man havde vilje til at sætte sig igennem og få sikret 4 mio. kr. til forskning i gulaglejrene, så ville vi jo også kunne nå et resultat her.

I forhold til de handicappede er finansieringen jo skruet sammen, for ud over, at der er fundet 25 mio. kr. udefra i de øvrige finanslovforhandlinger, kommer der jo også 40 mio. kr. ovre fra revalideringssystemet. Det var netop det, vi bl.a. foreslog, nemlig at det altså ikke bare skal finansieres inden for SU-rammen; man må i hvert fald også medregne de midler, der kommer, i og med at der vil være flere studerende forsørgere, der vælger SU, hvilket betyder, at vi skal bruge færre penge på revalidering. Det må da også regnes med ind og trækkes med over.

Vi havde sådan set en række gode forslag, og hvis nu der var vilje i Dansk Folkeparti, så kunne vi lave forbedringer for de enlige forsørgere. Ellers er det bare tom snak heroppefra.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Det er jo rimeligt og legitimt nok at have den holdning, at der er penge nok i SU-systemet til SU-modtagere, fair nok.

Hvis nu man i stedet for at fokusere på SU-modtagerne ser på børnene af dem og siger, o.k. det kan faktisk godt være, at der er børn af enlige SU-modtagere, som har lidt svært sådan ved at få flyverdragter, der lige har den rigtige størrelse osv., fordi livsvilkårene ikke er så gode, kunne vi så måske finde sammen uden om SU og alt det der, som er blevet så indviklet og kompliceret, og se på at forhøje det tillæg, som Enhedslisten fik indført til forsørgere på SU? Det er i øjeblikket på 5.300 kr., og man kunne godt hælde lidt mere i, som ville gøre det bare lidt nemmere.

De enlige studerende på SU, som har forsørgerforpligtelser, har hørt på os, og de har forventninger til os, fordi de har hørt, hvor varmt vi taler for, at deres levevilkår skal blive bedre. Det gælder fru Louise Frevert, det gælder undertegnede, og det gælder alle ordførere her. Vi vil så gerne. Skal vi så ikke se, om vi kan finde en vej ud af det?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det er ikke for lige at bruge hr. Thomas Adelskovs ord, men hvor der er vilje, er der vej.

Denne her problemstilling er jo ikke en, der er ny. Hele tiden, ved jeg da gennem mange år i politik, har det været en problemstilling, som har været oppe at vende år efter år, at der har været store økonomiske problemer hos de enlige forsørgere. Så jeg vil nok sige, at det er lidt naturligt at få skudt i skoene, at lige fordi der er kommet en ny regering og vi har været det parlamentariske grundlag i nogle af de her forhandlinger og i finanslovforliget, skulle vi gå ind og redde situationen. De Radikale kunne jo godt, da de sad i regering, selv have taget initiativ til at få gennemført nogle af de her ting.

Jeg vil nok sige, at den ramme på de 9,6 mia. kr. er strålende, den er glimrende på nuværende tidspunkt. Så må vi se, hvad der sker til næste år, men på nuværende tidspunkt kan vi overhovedet ikke gå ud over rammen.

Til hr. Morten Homann: Der er nogle af os, der taler med vores børn, uanset hvilken alder de har, og jeg vil stadig væk sige, at så ringe er det altså heller ikke for dem. Der er da sløje ti-

der, ja, men så sløje er de altså heller ikke, for vi har jo som sagt et af de bedste systemer i verden.

Så vidt jeg har kunnet erfare, har der været en favorisering af SU-modtagerne i årenes løb fra 1997, tror jeg det var, til 2001, hvor der har været en stigning på 16 pct. i forhold til 10 pct. ude i det almindelige samfund, om jeg må sige det på den måde. Så ringe vilkår har de altså ikke.

Kl. 15.20

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg tror desværre, at fru Louise Frevert ligesom havde fået skruet ørerne på til kritik. Der var slet ikke nogen kritik fra min side. Der var ingen skyden i skoene. Der var ikke noget som helst. Der var et forslag, som var ret fremkommeligt, fordi både fru Louise Frevert og jeg og de andre ordførere gerne vil se på enlige forsørgeres vilkår, når de er på SU, eller rettere sagt vi vil gerne sørge for, at deres børn også får nye flyverdragter en gang imellem.

SF har så bragt os i den misere, at det kan vi ikke komme til at gøre noget ved i SU-systemet. Skulle vi så ikke se, om vi kan finde en anden og mere konstruktiv måde at gå til det på, fordi vi lige i øjeblikket er låst, ligesom man altid er låst i en forligskreds, og sådan må det jo være?

Derfor var det sådan set bare en venlig invitation til at åbne en forhandling om, hvordan vi kan komme til at indløse det, vi alle sammen meget gerne vil, nemlig sørge for, at de, der er børn af enlige forsørger på SU, får det måske bare en lille smule bedre, så kan vi altid gøre det meget bedre senere.

Vi kom lidt ad vejen på Enhedslistens foranledning, måske kunne vi sammen komme endnu videre.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg beklager meget, hvis jeg har misforstået fru Margrethe Vestagers spørgsmål og udtalelse, men det tror jeg nu ikke helt. Det er ikke noget, som jeg synes at vi bør tage stilling til i den her diskussion her i salen, hvor det er SU, og som fru Margrethe Vestager selv påpeger, er det faktisk i et andet regi, og derfor tror jeg, man skal diskutere det med de ordførere, der er på det område.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Nu skal jeg ikke ødelægge den gode stemning. Vi var lige ved at blive enige om, at vi ikke var ved at blive uvenner. Men vi diskuterer studerendes økonomiske livsvilkår, vi diskuterer ikke SU-systemet. Det er klart, at det er det, der bliver bragt op, for det er det, vi alle sammen har i frisk erindring, men vi diskuterer studerendes økonomiske livsvilkår. Derfor må man også kunne se det som et samlet hele.

Det tilskud, som man kan få efter ansøgning, er jo en del af det. Det gør en forskel for studerende, om de kan få sådan et tilskud eller ej. Så det kunne jo være interessant at sætte sig ned og få et fuldstændig overblik over, hvor vi er henne også med hensyn til andre enlige forsørger i forhold til dem, der er på SU, og se, om vi kunne komme videre med det.

Det er jo ingen skade til, og selv om der lige er lavet et finanslovforlig, så kommer der jo sikkert flere undervejs.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så går vi over i ordførerrækken med fru Charlotte Dyremose.

Charlotte Dyremose (KF):

Da den konservative ordfører, hr. Lars Barfoed, ikke kan være til stede i dag, skal jeg på Det Konservative Folkepartis vegne udtale følgende:

For Det Konservative Folkeparti er det vigtigt, at alle har lige muligheder. Uanset økonomisk, social og kulturel baggrund skal alle have mulighed for at udnytte deres talent, kompetence og styrke. Det er for det enkelte menneske af stor betydning i sit liv at kunne udfolde sig og bruge det, man har fået givet så godt som muligt til gavn for både sig selv og andre.

I den forbindelse er tilbuddet om en uddannelse naturligvis helt afgørende for at realisere det, man gerne vil. Også ud fra en samfundsmæssig betragtning er det naturligvis af stor betydning at udnytte alle de ressourcer, vi har. Ikke mindst i det danske samfund er det de menneskelige ressourcer, vi lever af.

Derfor skal vi satse på det bedst mulige uddannelsessystem og ikke mindst i den forbindelse en høj grad af faglighed i uddannelserne. Det er det, der mere end noget andet bidrager til at gøre Danmark til et velstående samfund, hvor vi har råd til en god velfærd.

På den baggrund er de studerendes økonomiske vilkår en vigtig sag. Det skal ikke være øko-

nomien, der afholder en fra at tage en uddannelse. Heldigvis kan vi også konstatere, at det ikke er tilfældet i Danmark. Danmark er et af de lande i verden, der bruger flest midler på at sikre de studerende fornuftige økonomiske vilkår.

De offentlige udgifter til uddannelsesstøtte i Danmark udgjorde således i 2000 ca. 1,6 pct. af bruttonationalproduktet. Gennemsnittet i EU er 0,3 pct. Det billede skal der ikke laves om på. I det samlede billede skal man derudover være opmærksom på, at uddannelse faktisk er en rigtig god investering for den enkelte. Det bidrager til at øge livsindkomsten.

På trods af at studerende i sagens natur har en lavere indkomst end dem, som har et fuldtidserhvervsarbejde, er det klart, at der er sammenhæng mellem uddannelse, uddannelseslængde og den indkomst, man samlet set får hen over livet. Så selv om man trods alt har en lavere levestandard, mens man studerer, er det en investering, der betaler sig på længere sigt i form af en højere årsindkomst og i sidste ende en højere livsindkomst. Det Konservative Folkeparti ønsker at fastholde det billede.

I forbindelse med finanslovsforslagets behandling er der truffet aftale om øget uddannelsesstøtte til handicappede studerende med et ekstra beløb på 25 mio. kr. Samtidig har regeringen med sin boligpakke »Flere boliger – vækst og fornyelse på boligmarkedet« taget en række initiativer, der vil betyde en forbedring af de unges muligheder for at få en bolig.

Herudover er der over de næste 5 år afsat 1 mia. kr. til boliger til unge under uddannelse. Så sent som i september dette år blev der uddelt støtte til opførelse af 578 ungdomsboliger primært i universitetsbyerne. Også det samlede billede af de studerendes indkomster viser fremgang i levevilkår for de studerende.

Kl. 15.25

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Nu beder jeg fru Charlotte Dyremose om at have mig undskyldt, for det er jo ikke god skik, når man ikke er ordfører på området, at nogen så går op og tager ordet. Men jeg vil så bede fru Charlotte Dyremose om at tage en hilsen med videre til ordføreren, hr. Lars Barfoed, og SU-ordføreren, fru Helle Sjelle, idet vi tidligere her i dag har diskuteret det forhandlingsforløb, der har været i sidste ugeovre hos undervisningsministeren. Oven på det udsendte De Konservative en pressemeddelelse, der gav Socialdemo-

kraterne skylden for, at alt muligt var brudt sammen, og jeg konstaterede her tidligere under Venstres indlæg, at det måtte skyldes, at den pressemeddelelse var lavet før forhandlingerne, fordi det var faktisk ikke det forløb, hvilket Venstres ordfører også bekræftede.

Så jeg vil bede om, at fru Charlotte Dyremose tager en hilsen med tilbage til sine ordførere om, at man sådan set godt kunne være redelig, når man refererer fra forhandlinger og om forhandlingsbrud.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er det næste ordfører, fru Margrethe Vestager.

Margrethe Vestager (RV):

Studerendes livsvilkår kan ses fra i hvert fald to vinkler: En sammenligning med studerende i andre lande eller en sammenligning med andre borgere i Danmark. I forhold til andre lande afsættes der i Danmark, som vi jo har hørt fra samtlige borgerlige ordførere, mange ressourcer til at støtte studerende. Der er ingen tvivl om, at danske studerende i forhold til den sammenligning kommer ganske pænt ud.

I forhold til andre borgere i Danmark må man sige, at studietiden må ses som en investering i højere indkomst i fremtiden, men også her må man sige, at det faktisk kunne stå værre til.

Dog er der en række andre sammenligninger, som også er relevante for de studerendes økonomiske livsvilkår, og det er sammenligningen inden for gruppen af studerende og andre lavindkomstgrupper, nemlig mellem den måde stipendier, lån og erhvervsarbejde håndteres på, og den måde andre overførselsindkomster håndteres og sammensættes på til et livsgrundlag.

Ved dette års forhandlinger i forbindelse med finansloven lykkedes det at finansiere et handicapkompenserende tillæg til dem, som tidligere har været nødsaget til at søge det økonomiske fundament for deres uddannelse via revalidering. Det er et meget, meget stort ønske, der er opfyldt for De Radikale i denne her forbindelse, og det er det jo ikke så meget af økonomiske grunde, men fordi det har knebet med opfyldelsen af sektoransvarlighedsprincippet.

Det er efterhånden nogle år siden, at vi fik gjort op med den del af det dobbelte optag, der vedrører hjælpemidler eller handicapkompenserende hjælpemidler til selve studiet, sådan at man ikke skulle op på kommunen for at bede om det. Men det har stadig væk været sådan, at man skulle op på kommunen for at bede om lov

til at få et økonomisk grundlag for ens studier, hvis man ikke kunne leve på SU, fordi man ikke kunne have erhvervsarbejde. Det vil sige, at man dels skulle have den adgangsgivende eksamen ligesom alle andre, man skulle have det snit, man skulle have den fagkombination, som var nødvendig, dels skulle man have kommunens velsignelse til, at man gik i gang med det givne studium.

Det er der ingen andre, der bliver spurgt om, og derfor er det en meget stor glæde, at det er lykkedes at lave et handicapkompenserende til-læg, der svarer til det, man må tjene ved er-hvervsarbejde ved siden af fribeløbet. Dermed er den anden del af det dobbelte optag ophævet. Handicappede kan nu ligesom alle andre place-re deres gymnasiale uddannelser, få et snit, højt eller lavt, og søge ind på en uddannelse; dermed er der ligestilling. Det har ikke noget med øko-nomien at gøre, det har noget at gøre med det at være ligestillet med andre borgere i samfundet.

Centralt er det imidlertid for handicaporgani-sationerne, at man så at sige kom med sine egne penge, at det ikke var andre studerende, som skulle sørge for, at det kunne lade sig gøre. Der-for var det jo glædeligt, at vi kunne finansiere det dels med 25 mio. kr. udefra, dels med de 40 mio. kr., der er i besparelser i revalideringssyste-met.

Anderledes ser det ud for enlige forsørgere på SU. Vi var på vej, men det kunne ikke lade sig gøre for regeringen at tilføre SU-systemet 50 mio. kr. eller få enighed om at finde dette på SU-satsen. Det ville jo faktisk have gjort det muligt at gennemføre et forsørgerstipendium, der havde gjort det realistisk at være enlig forsørger på SU frem for på basis af f.eks. en social invalide-ring at være henvist til revalidering.

Kl. 15.30

Det synes vi er ærgerligt, for Det Radikale Venstre havde sådan set været klar til begge de-le, både til at finde pengene uden for systemet og også til at finde pengene i systemet, fordi vi finder, det er meget afgørende, at man som for-sørger også er ligestillet med andre. Vi havde også gerne set, at forsørgere, som lever sammen med andre, kunne være kommet med ind i over-vejelsen, men vi synes dog, at de enlige forsør-gere var en begyndelse.

En vej frem kunne måske være, at vi ser på forsørgertillægget på 5.300 kr., som Enhedslisten sammen med SR-regeringen fik gennemført, som man får efter ansøgning som forsørger som SU-modtager.

Jeg håber meget, at vi på baggrund af den dis-kussion, som vi har haft i dag, kan sætte os ned og se på, hvordan levevilkårene faktisk ser ud for en enlig forsørger på SU. Kunne vi ikke øge det? Jeg tror, at alle ordførere har udtalt sig posi-tivt om det, og det, der har været savnet, har i den store sammenhæng været ganske få midler.

Derudover vil vi fra radikal side også meget gerne se på den måde, levevilkåret sammensæt-tes på, for vi tror, at der er mulighed for at lave nogle forenklinger, som jo faktisk også er noget værd som SU-modtager, sådan at man i mindre grad skal spekulere på tilbagebetaling eller an-dre ting.

Vi håber samlet set, at vi kan komme videre med diskussionen af det. Jeg synes, at SU-for-handlingsforløbet fik en ærgerlig afslutning, for-di vi var så enige om det indholdsmæssige; mås-ke kan vi komme tilbage i det videre.

Samlet set glæder vi os i hvert fald til at stem-me for det forslag til vedtagelse, som er fremsat, som gerne skulle være et konstruktivt bidrag til at komme videre med det, vi har lovet, men som vi har haft svært ved at finansiere. Vi vil i hvert fald gerne være med til det.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil som ordfører.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg er glad for, at der er blevet taget initiativ til debatten i dag, selv om vi selvfølgelig nu er et lidt andet sted i forhandlingerne omkring SU, end vi var, da forespørgslen blev stillet.

I Enhedslisten mener vi, at det at uddanne sig er at betragte som et fuldtidsjob, og at det derfor ikke skal være nødvendigt for folk under ud-dannelse at have arbejde ved siden af. Desværre er SU'en så lav i dag, at de fleste studerende ganske simpelt er nødsagede til at have erhvervsar-bejde for at kunne få tingene til at løbe rundt. Det er en myte, at det her med erhvervsarbejde udelukkende er et spørgsmål om at få sig noget erhvervs erfaring, inden man skal ud på arbejds-markedet; for langt de fleste handler det ganske simpelt om at få tingene til at løbe rundt.

Det danske samfund lever af viden og af ev-ner, og derfor mener vi sådan set også, at det er samfundets opgave at nurse og fremelske viden, ideer, faglighed, kreativitet og evner.

En af måderne mener vi i Enhedslisten er at skabe ordentlige forhold for elever og studeren-de. Derfor mener vi, at det er fuldstændig hul i

hovedet at skære i skolepraktikanternes løn, sådan som regeringen, Dansk Folkeparti og De Radikale har aftalt at gøre i forbindelse med det her års finanslov, og derfor mener vi også og har stillet krav herom, at SU'en skal sættes i vejret.

I forbindelse med det her års finanslov er der meget få lyspunkter, men et af dem er, at de handicappede for fremtiden får en SU, de kan leve af, og at de dermed slipper for det ydmygende dobbelte optag, som de ellers har været udsat for.

I Enhedslisten havde vi også gerne set, at der blev sat flere penge af til studerende forsørgere. Vi mener, det er en hån, som det er i dag, hvor det er sådan, at når studerende får et barn, kan de allernådigst få lov til at arbejde lidt ekstra ved siden af SU'en. Jamen det er jo fuldstændig grotesk. Alle og enhver ved, at netop når man har fået børn, har man brug for tid – ikke til ekstra erhvervsarbejde, nej, man har brug for tid til at passe sine børn.

Men typisk for den højrefløjsregering, vi har, vil man ikke være med til at tilføre flere penge til de studerende, og derfor har regeringen hele vejen igennem forhandlingerne insisteret på, at pengene til forsørgeren skulle komme fra andre studerende, altså at pengene skal tages fra nogle, der i forvejen har alt, alt for lidt. Det mener vi ikke er særlig socialt, og vi mener, det er en komplet forkert løsning. Vi mener, at pengene skal tages fra dem, der har rigeligt, og det betyder altså, at pengene skal hentes uden for SU-rammen.

Vi er også i en situation, hvor forholdene for de studerende er blevet forringet i takt med, at boligpriserne er steget de sidste 10 år, hvor billetpriserne på den kollektive trafik også er steget støt. Studerende bliver selvfølgelig specielt hårdt ramt af de stigende boligpriser, fordi de endnu ikke er på boligmarkedet; det vil sige, at de hverken får gavn af de stigende priser eller har adgang til byttemarkedet for leje- og andelsboliger.

I Enhedslisten vil vi gerne anerkende, at regeringen faktisk har taget initiativ til at bygge flere ungdomsboliger, men desværre langt, langt fra nok. I første ombæring kommer der 500-600 ungdomsboliger; i København ved vi, at ventelisterne er på 6.000, ligesom vi ved, at de boliger, der er på vej, er for dyre.

Kl. 15.35

Vi har et eksempel fra Hvidovre på de første boliger, der kommer med den finansieringsform, vi kender til i dag. De ungdomsboliger ko-

ster, hvad der svarer til en netto-SU, og det vil sige, at vi igen står i en situation, hvor vi tvinger de studerende til at have erhvervsarbejde ved siden af. Dermed undermineres Enhedslistens udgangspunkt, nemlig at det at studere eller være elev er et fuldtidsarbejde.

Enhedslisten fik under den tidligere regering gennemført en check på godt 5.000 kr. til forsørgere under uddannelsen. Vi ville sådan set gerne have, at den check havde været større, men det var, hvad vi kunne få igennem. Vi så gerne i dag, at enlige forsørgeres SU fordobles, og vi så gerne, at samlevende med børn får halvanden gang SU hver. Og vi vil have, at pengene skal tages udefra, vi vil have, at pengene skal tages fra dem, der har rigeligt.

Så vil jeg gerne afslutningsvis sige, at jeg synes, det er en hån, at vi har en regering, som under denne her forespørgselsdebat kommer med et forslag til vedtagelse, som slår fast, at studerende generelt har gode økonomiske forhold. Det mener jeg simpelt hen er et udtryk for, at denne regering ikke har været ude i virkelighedens verden, og at det er for lang tid siden, at medlemmerne af den her regering faktisk selv har været på SU og derfor ikke har en fornemmelse af, hvor hårdt man sidder i det, når man er på SU. Enhedslisten har et helt andet forslag til vedtagelse:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til at genforhandle SU'en med henblik på at sætte SU'en for forsørgere op til dobbelt SU til enlige forsørgere og halvanden SU til samlevende studerende med børn. Samt fremskaffe finansiering uden for den nuværende SU-ramme, så andre studerende ikke skal gå ned i ydelse.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 18).

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (se *foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Vi synes, det har været positivt, at den her forespørgsel har været rejst, og jeg synes, det har været interessant at følge området, selv om det måske ikke er det, jeg indtil videre har mest forstand på, men det må så komme. Ulempen ved en forespørgsel som denne er naturligvis, at den

er formuleret så bredt, som den er, men det er jo så blevet indsnævret under debatten, og vi har bemærket, at den specielt er kommet til at dreje sig om SU.

Vi har egentlig noget sympati for de forslag, der er fremsat til vedtagelse, bortset fra det, der er kommet fra regeringen. Det er jo den sædvanlige retorik fra regeringen om, at de har gjort det godt, det har de altid gjort, og det vil de fortsætte med at gøre. Sådan nogle vedtagelser er der selvfølgelig ikke meget ved, når de skal bruges som arbejdsgrundlag i den virkelige verden, men det må vi jo leve med og så i øvrigt tage andre tiltag.

Det er vigtigt for os Kristendemokrater, at når vi kigger på SU-området, bliver det en kombination af omlægning af de midler, som vi kender i systemet i dag, og nye penge. Vi vil godt være med til at kigge på nogle af de modeller, der er i den nuværende ordning, bl.a. kunne det godt være, at vi kunne få noget mere ud af de såkaldte cafépenge ved at omfordele dem til andre grupper af studerende. Der er også komplicerede regler, når det gælder modregning af lønarbejde i SU'en. Det vil vi også gerne være med til at arbejde for bliver mere enkelt og gennemskueligt.

Selv om vi er optaget i forligskredsen på en lidt mærkværdig måde, er vi dog trods alt glade for, at vi også kan være med til at øve indflydelse, selv om vi så ikke har vetoret. Nogle af vores ideer i forligskredsen kunne jo være, at vi, som vi faktisk tidligere har fremsat forslag om, skulle give de studerende et startlån på f.eks. 20.000 kr., sådan at de kunne få etableret sig som studerende med de omkostninger, det indebærer. Her tænker jeg ikke bare på bolig og udstyr, men også på de ting, som nødvendigvis skal bruges, når man skal i gang med at studere, pc og andre ting.

Kl. 15.40

Det er vigtigt for os, når vi kigger på SU'ens størrelse, og der ligger vi faktisk meget i tråd med Enhedslistens ønsker til SU'ens størrelse for forsørgere, at vi ikke kun fokuserer på enlige forsørgere.

Det er ganske rigtigt, at enlige forsørgere er i en vanskelig eller i en vanskeligere situation end forsørgere, hvor man er to om forsørgeropgaven. Det er altså vigtigt, at vi både kigger på enlige forsørgere og der, hvor det er par, der er forsørgere, for når man har børn, er det vanskeligere at have lønarbejde ved siden af sin SU, og derfor er det vigtigt, at de har gode vilkår, sådan at

de kan koncentrere sig om deres studier og om de børn, de nu engang har fået.

Der er ingen grund til, at vi af økonomisk vej skal være med til, at unge mennesker får børn senere, end de allerede gør i forvejen. Det er såmænd sent nok i forvejen. Så derfor vil vi gerne, at der er et økonomisk incitament til at kunne klare studierne, samtidig med at man har børn.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er det finansministeren

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg skal ikke forhindre, at debatten slutter inden kl. 16, så der kan komme en afstemning, men jeg vil da godt starte med at sige til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, der spørger, om man overhovedet i regeringen ved, hvordan det er at være på SU og være studerende, at vi kan sagtens huske, da der dårligt var salt til et æg, da vi i hele studieforløbet overhovedet ikke havde mulighed for at tage på ferie, fordi vi var på arbejde. Der var ikke noget med at gå i biografen; der var lige nøjagtig det, man skulle have, hvis man var mand og kone, var gift, hvor begge studerede; der var simpelt hen ingen penge.

Jeg konstaterer blot, at det dog trods alt er blevet bedre over årene. Jeg glæder mig over alle de prognoser, vi har, og nu vandrer vi over til det, der interesserer mig som finansminister, især når vi ser på rammerne fremover, nemlig at alle er enige i, at de kommende generationer får større velfærd, end vi har, altså at det bliver stadig bedre og bedre, hvor de, der i dag er på SU, har bedre vilkår, end den forrige generation. Det er altså stadig blevet bedre og bedre.

Derfor er det selvfølgelig også en erkendelse af, at når det er blevet bedre, er det en følge af, at det, vi bruger i Danmark, ligger meget højt internationalt set. Den ramme, der i alt bruges i Danmark til unge under uddannelse, har aldrig været større. Altså den ressource, vi totalt bruger, har aldrig nogen sinde været større.

Derfor er det jo også en opgave for alle at spørge, om man kan bruge pengene på en anden måde. Det må da være den første prioritet, når partierne taler sammen. Er der noget, man kan gøre bedre med de samme penge? Det må da være det første, før man har et krav om flere penge.

Det fromme ønske, der har været, har været at se på, når vi nu ligger helt i top, når vi måler os med alle andre lande, kan vi så bruge vores penge bedre, end vi gør? Hvordan i alverden

kan det overhovedet fungere i andre lande, selv i Norden, der ligger væsentlig lavere i forhold til de normer, vi har i Danmark? Det må være et første krav.

Så må det selvfølgelig være en proces over årene, at partiene og deres ordførere kommer med de drøftelser og de indstillinger i enighed, der gør, at man også kan passe det ind i en finanslov og i den økonomi, der tegner sig i årene fremover. Det er jo den rolle, finansministeren har. Og så må man jo i årenes løb drøfte med undervisningsministeren, hvordan man rent faktisk håndterer det faglige indhold og nytten af de midler, man nu engang råder over.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):
Så er der tre korte bemærkninger. Først fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

(Kort bemærkning):

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):
Det kan godt være, at der slet ingen SU var, eller at der var meget lidt eller til meget få, dengang finansministeren var ung. Men jeg kan afsløre over for finansministeren, at det faktisk er samme forhold, der gør sig gældende i dag.

Hvis man er på SU og bor i en af storbyerne eller København og ikke har været en af de få heldige, der får et kollegieværelse, er det faktisk ualmindelig svært at få det til at løbe rundt. Det er jo derfor, at regeringens egne rapporter om studerende viser, at 30 pct. af de studerende lever under en relativ fattigdomsgrænse.

I det eksempel fra Hvidovre, vi fik tidligere i salen, hvor huslejen svarer til netto-SU, er situationen da fuldstændig den samme, som dengang finansministeren var ung og studerende, nemlig at det er meget svært at få råd til salt til et æg. Det er meget svært at få tingene til at hænge sammen. Og det betyder altså, at pasta med ketchup er det, der kommer på middagsbordet et par gange om ugen. Sådan er virkelighedens verden også i dag.

Jeg synes ikke, det nytter, at den ældre generation bliver ved med at sige: Dengang vi var unge, var det hele meget værre, så nu skal I alle sammen holde for. Det nytter ikke. Unge mennesker skal have del i velfærden, og hele samfundet skal sådan set i fremtiden leve af, at unge får taget sig en ordentlig uddannelse.

Kl. 15.45

Den fg. formand (Birthe Skaarup):
Så er det hr. Thomas Adelskov og derefter hr. Morten Homann.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):
Jeg kunne godt tænke mig, at finansministeren bekræftede, at det forslag, som finansministeren fremsatte til finanslov, indeholdt en pengemaskine på SU-området, der ville betyde, at man om 5 år ville have ført 300 mio. kr. ud af SU-systemet og over i statskassen til brug for mange af de andre ting, som finansministeren føler er interessante og fornuftige, og at man ikke i sit forslag ville bruge alle pengene inden for SU-rammen, at man altså vil føre penge væk fra de studerende. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at jeg vil spørge finansministeren, om det ikke gør indtryk på ham at høre den megen tale her i dag fra partiernes ordførere om forsørgerne og særlig de enlige forsørgeres problemer, og om finansministeren, som her til morgen har fundet 170 mio. kr. et andet sted, i det tilfælde Hypotekbanken, vil være indstillet på at finde 25 mio. kr. til at gennemføre et ganske fornuftigt forslag om at forhøje SU'en for de enlige forsørgerere.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):
Nu lykkedes det ikke at få gennemført de planer, som fremgik af forslaget til finanslov, som Socialdemokraternes ordfører også talte om, om at beskære SU-niveauet for den almindelige SU-modtager. Men kan finansministeren ikke bekræfte, at uanset at det så alligevel lykkedes at holde SU'en på det hidtidige niveau, er de omkostninger, der er forbundet med at være studerende, f.eks. øget deltagerbetaling på visse uddannelser, transportudgifter osv., steget tilsvarende under den her regering, sådan at det beløb, man har til rådighed, er blevet mindre?

Så vil jeg spørge finansministeren: Hvis man nu anlægger sådan en noget for noget-tankegang, som jeg ved ligger regeringen meget på sinde, er det så ikke en forkert udvikling at gøre det mindre fordelagtigt for folk at studere, at gøre det sværere at få økonomien til at hænge sammen for studerende? Bør man ikke, hvis man skal have flere folk til at tage en uddannelse, gøre det mere fordelagtigt? Det er vel noget for noget-tankegangen i praksis på uddannelsesområdet.

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg kan sige til hr. Morten Homann, at der er jo, hvis man tager det over årene, tale om en fortsat reallønsfremgang for studerende.

Der er i forslaget til finanslov ikke tale om, at man tager penge fra de studerende, der er tale om en omfordeling. Hvad der skal ske i de efterfølgende år, er der overhovedet ikke taget stilling til, men der er ikke tale om i 2004 at fjerne én krone fra SU-rammen. Selv om man regulerede SU'en efter prisudviklingen i stedet for tilpasningsprocenten, +2 som det folkeligt hedder, er der ikke fjernet én krone.

Hvad der sker i de efterfølgende år, er der ikke taget stilling til. Det er også svar til hr. Thomas Adelskov. Det er vel den proces, der må ligge i Folketinget, altså hvordan man vil fordele pengene, og hvilke forslag man har til næste års finanslov i øvrigt, altså efter 2004.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg skal for det første sige, at den teknik, man ville lægge ind i SU'en, betød, at der næste år ville være en besparelse på 75 mio. kr., som man førte tilbage til SU'en. Året efter ville der være en besparelse på 150 mio. kr., hvoraf man kun ville føre 75 mio. kr. tilbage til SU'en. Året efter igen ville der være en besparelse på 225 mio., hvoraf man kun førte 75 mio. kr. tilbage. Der ville altså på 5 år blive tilført statskassen 300 mio. kr. til billigere øl, ufinansierede skattelettelser osv. og væk fra de studerende. Så enkelt er det sådan set.

Jeg fik egentlig ikke rigtig svar på mit spørgsmål: Alle ordførerne har i dag talt om forsørgerne og især de enlige forsørgere, og jeg vil så mindeligt bede finansministeren om at kigge efter, når nu man alligevel i dag til finansloven sådan tilfældigt kunne finde 170 mio. kr., om man så ikke kunne finde snoldede 25 mio. kr. til at forbedre forholdene for de enlige forsørgere.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Vi skal lige have lidt ro i salen.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Det er i forlængelse af mit tidligere spørgsmål. Hvis man ser sådan totalt på studerendes økonomi, kan finansministeren så ikke bekræfte, at hvis man ser på skattestoppets virkning sådan samlet set, har studerende relativt set fået min-

dre ud af det? Det har især gavnet folk, som har haft store huse, og det er der mig bekendt ikke så forfærdelig mange studerende der har.

De skattelettelser, som er blevet gennemført, kommer i meget ringe omfang studerende til gode, fordi folk på overførselsindkomster ikke er omfattet af beskæftigelsesfradraget, og fordi mellemskattegrænsen berører ret få studerende. Så kan finansministeren ikke bekræfte, at studerende på den her måde får mindre ud af regeringens politik end den gennemsnitlige dansker?

Kl. 15.50

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg mener, at studerende får glæde af alle de investeringer, vi foretager. Det er den generation, der skal overtage det danske samfund. Så det, vi i øvrigt bruger på områder til investering og udvikling af det danske samfund, kommer alle til gode og kommer især de unge til gode. Det, der egentlig lægges op til, er en stigende velstand og en stigende velfærd.

Jeg synes, vi skal glædes over, at man som studerende har det godt i Danmark, og det har man relativt. At man har en lavere indkomst end andre, ligger i, at man er studerende og har valgt at få den uddannelse, som også er en gave, som man skal være taknemmelig for at samfundet betaler for én, og at man så efterfølgende kan få en livsindkomst, der fylder den manglende indtægt op, som man havde i studieårene.

Jeg synes generelt, at danske studenter har det godt i forhold til det, der tilbydes andre i sammenlignelige lande, og det synes jeg at man skulle glæde sig over. Og så er opgaven til staidighed at gøre det bedre for de studerende, i takt med at samfundet har råd til også at afholde de udgifter, der er forbundet med at studere.

Morten Homann (SF):

Jeg skal bare ganske kort takke for debatten og sige, at som det har været fremme flere gange, er det selvfølgelig glædeligt, at det lykkedes at finde forbedringer for handicappede studerende, men samtidig utrolig ærgerligt, at det ikke lykkedes at nå til enighed om at finde finansieringen til at forbedre situationen for studerende, som er forsørgere, ikke mindst de enlige forsørgere.

I det lys er det selvfølgelig ærgerligt, at det i debatten endnu en gang er blevet slået fast fra Venstres og Dansk Folkepartis side, at den samlede SU-ramme ikke er til forhandling, men lig-

ger fast. Jeg håber selvfølgelig, at vi i tiden, der kommer, kan få en opblødning af den holdning og kan snakke os nærmere hinanden og finde en løsning på det her alvorlige problem, og jeg vil i den forbindelse selvfølgelig opfordre alle til at stemme for det forslag til vedtagelse, som er fremsat af SF, Socialdemokratiet og De Radikale. Tak for debatten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 16 af fru Gitte Lillelund Bech (V), fru Louise Frevert (DF) og hr. Lars Barfoed (KF) (se side 1329) vedtoges med 56 stemmer (V, DF og KF) mod 48 stemmer (S, SF, RV, EL og KD).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 17 af Morten Hermann (SF) Thomas Adelskov (S) og Margrethe Vestager (RV) (se side 1331).

Forslag til vedtagelse nr. V 18 af Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) (se side 1344).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 52: Forslag til lov om registrering af ledningsejere.

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).
(Fremsat 5/11 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Gudrun Laub (V):

Dette lovforslag er en nydannelse. Vi kender vist alle sammen til den situation, at strømmen svigter, at fjernvarmen eller tv-forbindelsen forsvinder på grund af ledningsbrud. Der kommer flere og flere ledninger, og der sker uheld ved gravearbejde. Det er baggrunden for dette lovforslag, som skal være en hjælp til at undgå utilsigtede

ledningsskader i forbindelse med almindeligt gravearbejde.

Lovforslaget hedder lov om registrering af ledningsejere. Der foreslås oprettet et lednings-ejerregister. Der er mange ledningsejerne, og de får fremover pligt til at indberette til registret, hvor de har ledningerne liggende. Ikke ved tegninger eller specificerede oplysninger om deres ledninger, men ved en oplysning om, at de inden for et bestemt areal har ledninger, og så oplysning om ledningsejernes navn og adresse, telefonnummer, fax og e-mail. Så må virksomheder, der påtænker at lave gravearbejde i området, spørge nærmere. Det er altså ikke sådan, at alle og enhver kan se, hvor der ligger vigtige ledninger, fordi der er risiko for misbrug.

Kl. 15.55

Registret her tilsigter kun at hjælpe dem, der skal grave, til at undgå uheld. Ledningsejeren har pligt til inden 14 dage at indberette ændringer, og på forespørgsel har ledningsejerne pligt til at svare snarest muligt og senest inden 14 dage efter, at forespørgslen er modtaget. Det er jo altså for at gøre det lettere for entreprenøren, der skal grave.

Formålet med det hele er at undgå graveuheld. Det er samtidig en forsyningssikkerhed, så forbrugerne slipper for uheld med overgravede ledninger. Endelig giver det også en besparelse at slippe for fejl under gravearbejde og reparationer af diverse ledninger.

Den forventede besparelse for erhvervslivet er 100-150 mio. kr. om året. Det koster også at oprette sådan et register. Der er afsat 5,7 mio. kr. til etablering af registret under Økonomi- og Erhvervsministeriet. Derefter skal driften finansieres ved gebyrer fra de entreprenører, der henter oplysninger fra registret.

Under forberedelsen af lovforslaget er der kommet mange forslag og kommentarer, bl.a. om betaling fra ledningsejerne. Det er dog ikke taget med. De berørte ledningsejere har pligt til at levere oplysningerne gratis, og så må det være nok. Det er vigtigt, at ledningsejerne har interesse i at være med, og den interesse skal ikke modarbejdes af, at de også skal betale for dem.

Derimod har entreprenøren, der graver, en økonomisk interesse i at bruge registret for at undgå graveuheld og dermed følgende erstatningskrav, så der er god balance i finansieringen. Gebyret for at hente oplysninger varierer efter opgavens størrelse, men der er et maksimum på 30.000 kr. for den enkelte bruger.